

Yemeklerinizin
lezzet ve
nefesini ancak

ÇAPA Marka

baharatını kul-
lanmakla temin
edebilirsiniz.

15 gram k sah-
lep ve baharat

5

kuruştur.

Pastil Antiseptik KANZUK

Teneffüs yollarına geçen hastalıklara
karşı koruyucu, tesiri katı pastiller-
dir. Nezle, Bronşit, Grip ve Boğaz
rahatsızlıklarında, ses kısıklığında
pek faydalıdır.

İNGİLİZ KANZUK ECZANESİ
Beyoğlu, İstanbul

GENÇLİĞE AVDET

ADEMİ İKTİDAR

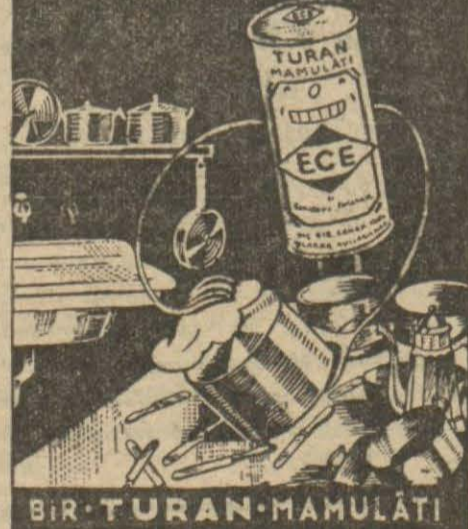
ve BELGEVŞEKLİĞİNE karşı

HORMOBİN

Taahhüt: Galata P. K. 1255-Hormobin

HER EVİN İZEM OLAN ECE

temizleme
tozu

BİR TURAN MAMULATI

Kaşar peyniri ustası aranıyor

15 - 20 senelik tecrübeli ve mesleğinde
ehil olan dört kaşar peyniri ustasına ihti-
yaç vardır. İsteyenlerin Balıkesir'in Aygö-
ren mahallesinde No. 10 peynirci Bay
Halile müracaatları.

BAZI HASTALIKLAR

Kolay gelir.

Fakat:

Çabuk girer ez!

Öksürük,
Bunlardan biridir.

Pektorin

Her nevi öksürüğü keser.
Öksürükle başlayan hastalıkların
teamesine mani olur.
Nezle, Bronşit, Öğaz
hastalıklarına karşı önünce sir-
dir devadır.

ECZANESİ: İSTANBUL
FESİH KEMAL MAHMUT DEYAT ECZANESİ, SİRKEÇİ

Son Posta Matbaası

Nesriyat Müdürü: Selim Ragıp
Sahipleri: A. Ekrem, S. Ragıp, H. Lütfü

Soğuğa karşı tedbir alınız

Yalnız sıkı gi-
yinmek kâfi de-
ğildir cebinizde
bir tüp
**Kaşe
Gripin**
de
bulundurunuz.

GRİPİN

Üşütmekten mütevellid baş, diş, adale, bel ağrılarıyla kırıklığa
emsaline karşı en seri, en kat'i tesirli ilaçtır

10 tanelik yeni ambalajları tercih ediniz!

(RADYOLİN fabrikasının mütehassıs kimyagerleri tarafından yapılmaktadır.)

Yeni program

ÇAĞLAYAN

(Eski Molenrujda)

Cumartesi akşamından itibaren:

Deniz Kızı EFTALYA SADİ tarafından
ANADOLU ŞARKILARI REVÜSÜ
(Danslarla beraber)

BESTEKÂR BİMEN

tarafından kendi eserleri. Telefon: 40335

DANSLAR: S. ATILLA tarafından hazırlanmıştır.

TURYAĞ

NEBATİ YAĞ İLE

pişirilen
yemekler

**ÇOK
LEZZETLİ OLUR**

Denizyolları İşletme İdaresi Muhtelit Komisyonundan:

1 — Almanyaya tahsile gönderilecek talebe ve stajyerlerin müracaat istidaları şubat 20 nci Perşembe günü akşamına kadar kabul olunacak ve bu tarihten sonra yapılacak müracaatlar nazarı dikkate alınmayacaktır.

2 — Şimdiye kadar müracaat etmiş, ve edecek olan talipler iki küt'a fotoğraf, nüfus ve hüviyet cüzdanı, mektep ve tahsillerine ait vesikaları beraberlerinde oldukları halde şubatin 21 ve 22 nci günleri Topanede Denizyolları İdaresindeki Komisyonumuza bizzat müracaat edeceklerdir.

3 — Bunlardan, aranan vasfı haiz olanlar, mezkûr günlerde seçilecek ve imtihana sevkolunacaklardır.

4 — İmtihan, şubatin 23 ve 24 ncü günlerinde saat dokuzda Ortaköyde Yüksek Deniz Ticaret Mektebinde icra olunacaktır. (868)

TRAŞ BİÇAĞINI

DÜNYADA

100 MİLYON
KİŞİ
KULLANIYOR

Satış deposu:

JAK DEKALO ve Şürekâsı
İstanbul, Tahakkale Menşee Kuzusu han N. 51

Hava Kurumu Taksim Şubesi tarafından:

Bu akşam **MAKSİM'** de

Alafranga piyano ve gitara konseri

Bestekâr Bimen, Tanburlı Refik ve Artaki tarafından Konser

Millî Zeybek ve Kafkas oyunları

Maksim'in yeni varyete numaraları

Ev kadınları

Bomonti Ermis
konserveleri nihayet
bütün arzularınızı
temin etmiştir.

İyi mal satan her bakkaliyeye
dükkanında bulursunuz.

İstanbul Belediyesi İlanları

Bir metre mürabbama 3 lira değer biçilen Akşaray yangın yerinde Balabanbağ mahallesinde Reşitpaşa sokağında 6 ncı adada yüzü 107 metre 32 santimetre sahasındaki arsa alâkadarları arasında satılmak üzere pazarlığa konulmuştur. Şartnamesi Levazım müdürlüğünde görülür. Pazarlığa girmek isteyenler 24 lira 15 kuruşluk muvakkat teminat makbuz veya mektubiyle beraber 20/2/936 perşembe günü saat 15 de daimi encümen de bulunmalıdır. (B.) (651)

Suikast davasında karar henüz yok, muhakeme devam ediyor

Dün sorgu ve sulh hâkimleri dinlendi, sorgu hâkimi Fethi suçlular hakkında şayanı dikkat sözler söyledi

Mahkemenin kararı

Pazartesiye dahiliye müsteşarı, Ankara valisi ve emniyeti umumiye müdürü dinlenecek

Ankara, 15 (Hususî muhabirimizden, telefonla) — Suikast maznunlarının muhakemelerine bugün de devam edildi. Karar celsesi olduğu için mahkeme salonu her zamankinden kalabalıktı.

Tam saat üçte heyeti hâkime yerini aldı. Biraz sonra da maznunlar getirildi ve karar okunmağa başladı. Kararda sorgu hâkimi Hikmet ve sulh hâkimi Fethinin de suçlular hakkındaki ihtisat, müşahedeler ve şahadetlerine müracaat olunmasının tekkarrür ettiği bildiriliyordu.

Bunun üzerine mahkeme her iki hâkimin de şahadetlerine müracaat etti.

Evvelâ istintak hâkimi Hikmet çağırıldı. Kendisine usulü dairesinde yerinin ettirildi. Bundan sonra şahadete geçildi.

Sorgu Hâkimi Neler Anlattı?
Hikmet, Yahyayı bir sabah sorgu

Muhakemenin pazartesi celsesinde şahit olarak dinleneceklerden Dahiliye müsteşarı Vehbi

Ankara valisi Nevzat Tandoğan

ya çektiğini, Yahyanın ilk ifadesindeki sözleri tekrar ettiğini, gene bu sorgu sırasında başını sallıyarak şimdiye kadar söylediklerinin yalan olduğunu söylediğini, bunun üzerine bu yalanın neden icap ettiği sualine, çünkü kendisinin tazyik altında bırakılarak

eski ifadelerini vermek mecburiyetinde kaldığı mukabelesinde bulunduğunu söyledi.

Eski ifadeleri ne şekilde verdiği sorulunca Yahyanın «bunları hatırlamıyorum» dediğini ilâve etti.

(Devamı 11 inci yüzde)

Çatalcadaki Facia

Son Fırtınaya Kurban Giden Müddeiumuminin Arabacısı Da Öldü

Genç Adliyecî Kar Fırtınasının Korkunç İşlikleri Arasında Arabacısının Boynuna Sarılarak Mırdanmış: "Ben Ölüyorum, Son Sözlerimi Anneme Söylemeyi Unutma!"

Geçenki kar fırtınasında donarak ölen Çatalca müddeiumumisi Hayreddinin cenaze merasiminde bulunmak üzere giden heyet dün şehrimize dönmüştür.

Hayreddinin cenaze merasimi çok hazin olmuş, mezarının başında seviz hatip söz söylemiştir. İstanbul müddeiumumî muavinlerinden Nurreddin Çatalcada bu ölüm tahkikatine meşgul olmuştur.

Müddeiumumî ile beraber donan arabacı İsmail de ölmüştür.

Çatalca müddeiumumisinin ölümüne sebep olan tahkikat hâdisesi şudur:

Podima köyü ile civar köylerden birisi arasında bir otlak ihtilâfı vardır.

Münazaah köylülerden iki kişi köye giderlerken birisi dereye düşmüş ve donarak ölmüştür. Çatalca müddeiumumisi de bu hâdiseyi tahkik için araba ile yola çıkmıştır.

Müddeiumumî Hayreddin yolda giderken kar tipisine tutulmuş araba yola devam edemez olmuş, bunun üzerine hayvanlara binilerek yola devam

Çatalca müddeiumumisi merhum Hayreddin

başlanmış, fakat köye 3 kilometre kalınca hayvanlar da yürümeye başlamışlardır.

[Devamı 6 inci yüzde]

Azhklar İşi

Yahudiler, biz de Türküz, diyorlar. Kaç yahudi yurtdaş evinde Türkçe konuşuyor ve kaçının aile adı Türkçedir?

Yazan: Wahmut Esat Bozkurt

Bugün beşinci sayfamızda

Bu Kadarı Da Şımarıklık Oluyor!

Atletizmin A sından Bile Gafil Bulduğumuzu Hephimiz Bildiğimiz Halde Topal Eşoğımızla Berlin Olimpiyatları Kervanına Niçin Karıştık?

Yazan: Ercüment Ekrem Talu

Foto: Tayyar Memduh

Türk bayrağını olimpiyat direğinin üstünde görmek için kılıçları gazetelere ters mi basmak lazım gelecek?

[Yazısı ikinci sayfamızda sözün kısası süttünündür.]

Mançu - Mogol Kuvvetleri Arasındaki Muharebeler

Yeni Çarpışmalar Oldu, Hudut Mintakasındaki Halk Alelâcele Hicret Ediyor

Mançuri Ve Mogolistan Birer Maskedir. Bu Maskelerin Arkasında Rusya İle Japonya Vardır. Çarpışmalar Bu İtibarla Çok Mühim

Mogol askerleri

Şanghai, 15 (A.A.) — Tçançundan gelen haberlere göre, dış Mogolistan hududunda vukua gelen yeni bir hâdisе esasen gergin olan vaziyeti bir kat daha gerginleştirmiştir. Takriben bin kişilik bir Mogol kuvveti, dört zırlı otomobile, Buir gölünün şimal sahilindeki Asulimtaodaki Japon - Mançuko hudut karakoluna hücum etmiştir.

Tecavüz eden bu kuvvet, şiddetli bir çarpışmadan sonra geri püskürtülmüştür. Tafsilat yoktur. Hailardaki Japon kıt'alarının imdada âmade bir hale getirildiği söylenmektedir.

Çinliler, Mançuko ile Mogolistan arasındaki hudut mintakasından alelâcele ayrılmaktadırlar.

Askerî Muharririmizin Mütaleaları

Dün gazetelerde görülen haberler Mançuko ile dış Mogolistan kuvvetleri arasında mühimce bir hudut muharebesi cereyan ettiğini bildiriyorlar. (Devamı 8 inci yüzde)

Siyasî Muharririmizin Mütaleaları

Japonya, nüfus çokluğu tazyikinden şikâyet eden ve bu yüzden mütemleke sahibi olmak için uğraşıp dışişen devletlerin biridir. 1905 de (Devamı 8 inci yüzde)

Babasını Öldüren Bu İzmirli Genç Deli Mi?

Bir İhtiyarın Ölümü, Bir Kadın Ve Üç Erkeğin Yaralanması ile Neticelenen Facianın Tafsilatı

Sabrinin yaraladığı kızkardeşi Fitnat hastanede

Katil Sabri polisin eline geçtikten sonra

İzmir, (Özel) — Kahramanlarda Sabri adında bir genç babasını birkaç darbeleri altında yere serdikten sonra hemşiresini de ağır yaraladı. Sonra polislerle müsademeye girilerek bir polis memur ile yoldan geçen iki kişiyi ağır ve hafif yara-

ladı. En sonra da zabitanın eline geçti. [Devamı 7 inci yüzde]

Habeşler Makalle Önünde Tekrar Taarruza Geçtiler (Tafsilatı 6 ncı sayfamızda)

Hergün

Dünyanın Gidişine
Bir Kuşbakışı

Fransada

Heyecan içinde geçen bir hafta. Asabiyet, ümit ve ümitsizlik.

Fransa, Almanya korkusile, yeni ittifaklar peşindedir. Pariste krallar ve başvekiller başbaşa verip konuşular. Fakat bütün gözler Litvinofta. Çünkü Fransa'nın bütün ümidi Sovyetlerde. Küçük itilafın gevşiyen bağını o sağlamlaştırabilir. Almanyaya karşı ancak Sovyet orduları karşı koyabilir. Onun için Sovyet - Fransız paktının meclisce tasdiki lâzım. Laval sağa mütemayildi. Bu paktın tasdiki işini uzattı durdu. Yerine gelen Sarroul sola mütemayildir. İlk iş olarak bu paktın tasdiki işine girişti.

Ümidi kesen kralcılar sinirlendiler. Sosyalist lideri Blum'u sokakta yakalayıp dövdüler. Fakat hükümet sür'atli ve şiddetli hareket etti. Sağ teşekkülleri dağıttı. Bu suretle Sovyet - Fransız paktının tasdikina mâni olan engeller da ortadan kalkmış oldu. Şimdi bu pakt meclistedir ve müzakeresi yapılmaktadır.

Almanyada

Hitler Fransada cereyan eden bu manevraları endişe ile takip ediyor. Paktın tasdikina mâni olmak için bunu Lokarno anlaşmasına münafi bulunduğunu söylüyor. Fakat onun korkusu yalnız Fransız - Sovyet ittifakı değildir. O daha ziyade İngilterenin de bu anlaşmaya girmesinden korkuyor.

Ötedenberi İngilizlerin dostluğuna ehemmiyet veren Almanya, Versay muahedesi sulh içinde yok etmeğe çalışıyor. Fakat günden güne bu ümidi azalıyor.

Almanya, yabancı bayrak altında bulunan Almanların Almanyaya dönüp dönmek istediklerini açıkça bildirmelerine imkân verilmesini ister.

Almanya müstemlekelerin kendisine geri verilmesi lüzumu iddia eder.

Fakat onun en büyük emeli Avrupada genişlemek, Danzig ve Memeli almak, mümkünse Avusturyaya sarkmak ve Ukranyaya uzanmaktır.

Avusturyada

Burada da huzursuzluk hüküm sürüyor.

Bir taraftan Alman tehlikesi başlarken da Temistoklun kılıcı gibi sallanıyor. Avusturya halkının çoğu Almanca konuşur. Kendi kendilerine bırakılsalar, ekseriyet muhakkak Almanlarla birleşmek lehinde rey verir.

Fakat bugünkü hükümet buna muhaliftir. Avusturyanın Almanya tarafından boğulmasına mâni olmak istiyor. Bunun için şimdiye kadar İtalyaya güveniyordu. Fakat şimdi artık İtalyaya bel bağlamak mümkün olmadığı için Avusturya küçük itilafı anlaşılmaya çalışıyor. Tuna paktı fikri buradan doğuyor. Avusturya son günlerde bütün faaliyetini bunun üzerinde toplamış bulunuyor. Fakat şimdilik müsbet bir neticeye varmaktan çok uzak bulunuyoruz.

Harp korkusu

Bu korku yalnız yukarıda saydığımız milletlerde değil, Belçikada, İngilterede, Sovyetlerde de vardır. Ve son günlerde, artırılan hazırlık faaliyeti bunun neticesidir.

Fakat şimdilik harp tehlikesi en ziyade Uzak Şarkta görünüyor. Japonlar, nihayet dış Mogolistanı taarruza karar vermiş görünüyorlar. Bu karar tatbik edilmeğe başlandığı gün işe Sovyetlerin de karışması ve harbin orada başlaması ihtimali çoktur. kadar, Uzak Şark hâdiselerini de merakla Binaenaley Avrupa hâdiselerini olduğu takip etmelidir.

Özlü Sözler:

Ağhıyarak dolduracağım hayat denen sarnıcı.

İsmail Sefa, Zindan: 49
Yanıyor başım, ağustosta bir apartmanın çinko tıraşları gibi.

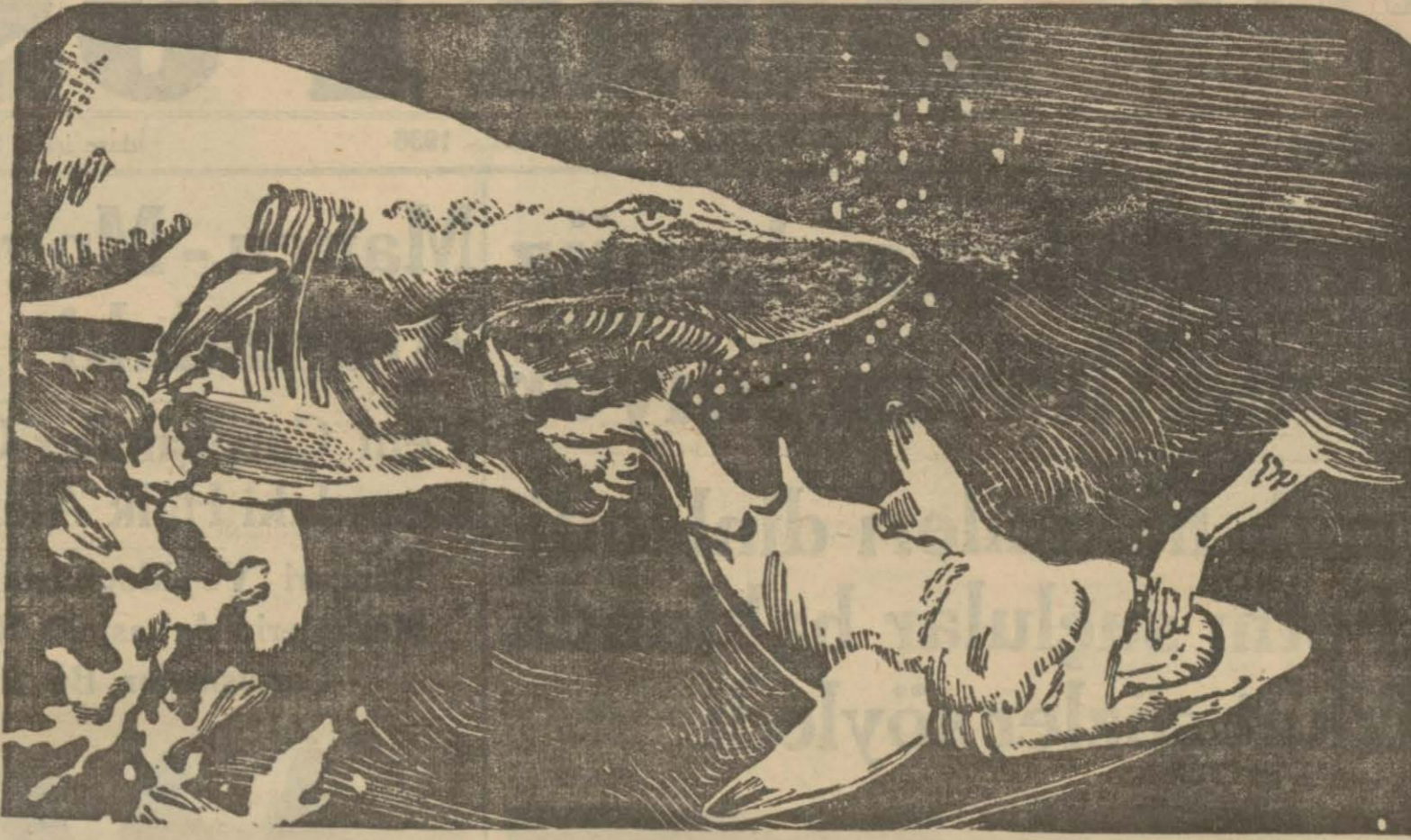
İsmet Hüsni, I Yıldız Aktı: 29
Güneşi dağın tepesinde kızığa çakmışlar: Emirle kararır emirle işimda.

Ercüment Behzat Kaos: 19
Tüylü bir koyunu karından yarıp geçirmiş başına.

Nâzım Hikmet, 835, Satır: 23

Resimli Makale

Büyük Balık Küçük Balık

Büyük balık küçük balığı yutar.

Kuvvetli zayıfı, zengin fakiri, büyük sermaye küçük sermayeyi ezer.

Denizdeki kavga, cemiyette de vardır. Şekli ve hüviyeti değişir. Fakat esas birdir.

Hayat kavgasında yutulmamak için kuvvetli olmak, zengin olmak, büyük olmak gerektir.

Yutulmamak için lâzım olan kuvvet maddî ve bednî

kuvvet değildir. Vücutça dev gibi bir adam olabilirsiniz, fakat bütün hayatınız başkalarına uşaklık etmekle geçer.

İnsanın kuvveti dimağındadır. Kafa olgunlaşırca insan kuvvetlenir. İrade, ve diğer melekeler bilenirse, hayat kavgasında yenilmemek için lâzım olan silâhları elde etmiş sayılırsınız.

Binaenaleyh hayat kavgasında kullanılan silâhlara ehemmiyet veriniz ve bunları daima bilenmiş bulundurunuz.

SÖZ ARASINDA

Yarım Asırdan
Beri Sürüp
Gelen Dava

«Yeni Gal» in «mavi» dağlarında altın zirveleri bulunduğunu ilk keşfeden Kont Sterzlechi isminde bir adam olmuştu. Bu zat 1873 yılında öldü ve arkasında 17 milyon İngiliz lirasını bulan bir servet bıraktı ve bu servetin etrafında da derhal mühim bir dava belirdi. Zira ölenin kâtipli, bütün serveti kendisine bırakan bir vasiyetname gösteriyor, varisler ise bunu kabul etmiyorlardı. Dava tamam 53 yıldanberi devam etmektedir. Ve son zamanlarda da yeni bir safhaya girmiştir. Zira müteveffanın ailesi mahut vasiyetnamenin hükmünü iptal eden yeni bir vesika bulduklarını söylemektedirler. Tamam yarım asırdanberi süren bu davanın mevzuu şimdi 17 milyondan ibaret değildir. Zira bu para o vakittenberi üremiş ve altın madenlerinin hâsılâtı da buna ilâve edilince 700 milyonu bulmuştur.

Amerikanın En Eski Kilisesi

Amerikanın en eski kilisesi iki ay sonra 300 yaşını bitirmiş olacaktır. Mütaassıp katolikler tarafından yapılmış olan bu kilise 1636 tarihinde açılmıştır. Santa Fe şehrinde dir.

Santa Fe şehri 1850 tarihinde halkının arzusu ile kendiliğinden Amerikaya iltihak etmiş olan bir Meksika vilâyetidir, ahâlisinin çoğu el'an İspanyolca konuşmaktadır.

HERGÜN BİR FIKRA

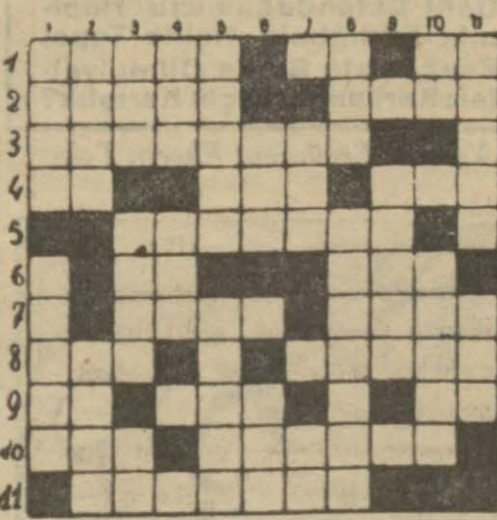
Rüşvet

Eski sadrazamlardan Kıbrıslı Kâmil Paşa gayet müstakim bir adamdı. Bir aralık Aydın'da vali iken, bir meseleden dolayı isten el çektilen mal müdürlerinden biri, Paşaya, menşini bildirmeksizin, vurulmuş bir karaca gönderdi.

Ertesi günü de, bizzat valiyi ziyarete giderek, yanına girer girmez, kendinden emin bir tavırla cebinden, memuriyetinin iadesini isteyen bir arzuhal çıkartıp, uzatınca, sür'ati intikal sahibi olan Kâmil Paşa:

— Anladım! dedi; fakat maatteessüf, doktorlar, bana av eti yemeyi kat'iyen yasak ettiler. Lütuf buyduğunuz karacayı, dışarıda ağa ben deniz size iade edecektir!

BULMACA

Soldan sağa:

1 — Karavana pişer, yayın kardeşi, başışlamak. 2 — Pamuk çıkan vilâyetlerimizden biri, gönül hoşluğu. 3 — Sarpın frenkçesi. 4 — Yemek. Lâkin, vermek. 5 — Akıntı. 6 — İstifham edati, rabbit edati. 7 — Sakat, kerre. 8 — Sabahları ağır ufan ufuk, eski şairlerimizden biri. 9 — Al-

Sahipsiz
Bakkal
Dükkanları

Moskova belediyesi fennin şaheseri sayılacak bir bakkal dükkanını yaptırmak tasavvurundadır. Bu bakkal dükkanında hava ile ve durmakla bozulabilecek her şeyi buz dolapları içinde otomatik makineler tarafından satılacaktır, hem de ambalajı yapılmış olarak!

Yani yüz gramlık et veya peyniri alacakmış, makinenin üzerinde yazılı parayı bir delikten atacak ve başka bir delikten hazır olarak gelen et veya peyniri alıp gideceksiniz.

Moskova gazetelerine bakılırsa bu makine ile alışveriş bütün Rusyaya teşmil edilecektir.

maktan emri hazır, sahibi, bir hayvan. 10 — İsim, sokucu hayvan. 11 — İstidatlı.

Yukarıdan aşağıya:

1 — Hançerin eşi, yurt. 2 — İsimleri birbirine benzeyenler, kederler. 3 — Sanmak, inanmak, istifham edati. 4 — Birdenbire, en büyük hayvan. 5 — Nihayetine bir in koyarsanız Osmanlı donanmasının mahvedildiği bir deniz harbi çıkar, bozmak. 6 — Barsak, yapmak. 7 — Rize ve Hopa civarında oturanlara eskiden verilen isim, eski alfabede bir harf, bir gö ilâvesiyle geceleri yağın, dair olmak. 9 — Telef etmek. 10 — Çok değil, Osmanlı imparatorluğunun Romanyadaki vilâyetlerinden biri. 11 — Lâkin, dair.

Dünkü Bulmacanın Halli:

1 — Antalya, iki. 2 — Al, tam. 3 — Kanada, ikaz. 4 — Rızık, adalı. 5 — İdeal, kinim. 6 — Zam, ma. 7 — Ata, kelek. 8 — Asid. 9 — Ta, ras, İsa. 10 — El, tevekül. 11 — Mala, Sala.

İSTER İNAN İSTER İNANMA!

Dahiliye Vekâleti Matbuat Umum Müdürlüğü ecnebilere Türk edipleri hakkında bir fikir vermek üzere Fransızca bir Antoloji tertip etmiş. Belli başlı şair, romancı, tiyatro müellifi ve fıkracı muharrirler hakkında bir kaç satırla malûmat verdikten sonra eserlerinden bazı parçaları naklediliyor.

Cidden güzel bir teşebbüs.

Fakat bu Antolojiyi yaparken takip edilen maksat anlaşılıyor. Meselâ şairler arasında Ahmet Necip gibi, Ahmet Kudsi gibi henüz edebî hüviyetleri bile taayyün

etmemiş gençler vardır. Abdülhak Hamit yok, muayyen bir devrin ve sınıfın en güzel şiirini yazan Mehmet Akif yok.

Romancılar arasında Refik Halit var da Halide Edip yok. Hattâ Ercüment Ekrem yok.

Tiyatro müellifi olarak Reşat Nuri, Vedad Nedim ve Cevdet Kudret gösterilmiş. Mahmut Yesari, İbnirrefik Ahmet Nuri, Müsahip zade Celâl unutulmuş.

Bu noksanlarına nazaran bu eserin Türk edebiyat ve ediplerini garp âlemine tanıtan sadık bir tercüman olabileceğine, artık

İSTER İNAN İSTER İNANMA!

Sözün Kısası

Bukadarı
Şımarıklık Oluyor!

E. Ekrem-Talu

Hatırını saydığım ve millî duygularının taassup derecesine vardığını bildiğim, aklı başında bir zat ile hasbihal ediyordum; dedi ki:

— Bir kaç gündün beridir elimde gazete alamaz oldum. Kazara yanımda, birisi gazete okuyacak olsa, kaçırıyorum. Ne vaktittir bu derece sinirli, bu türlü öfkeli olduğum yoktu.

— Neden? diye sordum. Hiddetten dudakları titreye titreye cevap verdi:

— Neden olacak? Kahrolası, - kahrında oldu ya! - Saltanat rejimi, altı yüz yıl, bilhassa bu işe memur imiş gibi, i-çeride kendi kudretimizi, kabiliyetimizi yıktı, dışarıda nam ve şanımızı elle-re eğlence mevzuu yaptı. Asırların Avrupa efkârı umumiyesi üzerinde hakkedip bıraktıkları kötü izleri Atatürk devrimi, harikulâde hamlesiyle sildi, yabancılara, Türk camiasını barışıcı olarak tanıttık; onun adını ağırza bile almak istemeyenleri, önünde saygı ile eğilmeğe mecbur ettik. Yüce şefimizin dâhiyane himmetiyle, siyasa, ekonomide, ahlâkta, sosyal işlerde daima ileri saflarda görüldük. Milletlerin bir çoğu bize gıpta etti. Geçen yıl, atlılarımız, iştirâk eyledikleri manî-alı yarışlarda yüzümüzü ak ederek, göğüslerimizi iftiharla kabarttılar..

Derken, Almanyadaki olimpiyatlar geldi, çattı. Atletizmin elifinden bile gafil bulunduğumuzu hepimiz pekâlâ bildiğimiz halde, bir kaç kişinin gönlü olsun diye, olimpiyat kervanına, topal eşeğimizle biz de karıştık. Netice malûm! Bin zahmetle, bin himmetle, lâıyk olduğu mevkie erdirdiğimiz şanlı bayrağımızı, bu efendiler, er meydanında, müstemirren sonuncu direğe çekiyorlar. Bizim —sözüm ona— sporcular sondan bir evvelki müsabakaların peşisıra akla 'durgunluk verecek saat ve mesafe farkları ile, hayret sesleri içinde varmaktan sanırsın ki haz duyuyorlar. Buna kızmaz, köpürmez misin? Bu ayıp değil de nedir? Bunu gören, buna ceza vermeği düşünen, bu milletin kafasına atletizmin, atletliğin ne demek olduğunu vura vura sokacak mevkiide bulunan kimse yok mudur? Bu atlet taslaklarının nesine güvendiler de, götürdüler? Kendilerinde memleket, millet, şeref mefhumu yok mudur? Ve bütün bunların hesabı kendilerinden sorulmıyacak mı?

Ben buna karşılık, sadece: — Hakkın var, dedim..

E. Ekrem Talu

Biliyor Musunuz?

1 — Türkiyede son istatistiklere göre erkeği kadından en çok olan memleket neresidir?

2 — Memleketimizde en çok zarar yapan nehir hangisidir?

3 — Türkiyede ilk olarak yapılan demiryolu hangisidir?

4 — Duçe neye derler?

5 — Dünyada en çok konuşulan dil nedir?

Cevapları yarın

(Dünkü Suallerin Cevapları)

1 — Yağmuru en az olmasına rağmen toprağı en münbit memleket Mısırdır.

2 — Balkan devletleri arasında hü kükümlerinin sarayı ve en küçük olanı Bulgaristanıdır.

3 — Mandchoukouo devletinin nüfusu yazılmadığı için kat'iyetle belli değildir. Fakat 21 milyonu sanılmaktadır.

4 — Elektrik cereyanına ait hesap zariyesini Alman kır bekçisi Simo Ohm keşfetmiştir. Bundan dolayıdır ki elektrikte ölçü vahidinde Ohm derler.

5 — Mandchoukouo devletinin mesafesi sathiyesi 1,200 kilometre murabbaıdır. Yani Fransanın iki mislinden fazladır.

ŞEHİR HABERLERİ

Avrupaya Gönderilecek Deniz Talebeleri

Müسابaka İmtihanı Gelecek Pazartesiye Yapılacak

Denizyolları, Akay ve Havuzlar idaresi namına Avrupaya tahsile gönderilecek talebeler için açılan müسابaka imtihanı şubatın 24 ünde Ortaköydeki yüksek deniz ticaret mektebinde yapılacaktır. Müracaatlar bu ayın yirminci günü akşamına kadar kabul edilecektir. Şimdiye kadar müracaat edenler otuz yaklaşmıştır.

Sualler İktisat Vekâleti tarafından kapalı zarfla gönderilecek, imtihanda vekâlet namına hususî bir mümeyyiz hazır bulunacaktır. Müsabaka imtihanında kazanacak 8 kişi Berline dört sene tahsil ettikten sonra Denizyolları, Akay ve Havuzlar ve Fabrikalar idaresinde beş sene mecburî hizmete tâbi tutulacaklardır.

Mahrukata Narh Konmuyor

Odun ve kömür fiyatlarının birdenbire yükselmesi alâkadarların nazarı dikkatini celbetmiş, ihtikâra meydan vermemek için narh konulması bile mevzuu bahsolmuştu. Bir gazete narh işini tahakkuk etmiş gibi göstermiş ve pazartesi günü narh konacağını yazmıştı.

Bu haber asılsızdır. Belediye yaptığı tetkiklerde odun ve kömür fiyatlarında anormal bir yükseliş görme miş, odun ve kömüre narh konulmasına da lüzum hissetmemiştir.

Yeniden Romorkör Ve Mavna Alınacak

Limanda tahmil, tahliye işlerinde güçlük çıkacağı tahmin edilmektedir. Evvelce de ihtiyacı karşılamayan mavnalar son fırtınada batanlarla büsbütün eksilmiştir. Bu vaziyet karşısında liman idaresi tüccar elinde bulunan mavnaları kiralamak mecburiyetinde kalmıştır. Genel direktörlük mavna ve romorkör alınması için dün vekâlete müracaatta bulunmuştur.

Peynirler Ucuzladı

Peynir fiyatları çok ucuzlamıştır. Beyaz peynirlere toptan fiyat 20 kuruşa bile güç müşteri bulunmaktadır. Bu ucuzluğun sebebi ihracat yapılmaması, istihlâkine azalmasıdır.

Kaşar peynirinin de toptan kilosu 35 kuruşa düşmüştür. Fakat perakende fiyatlarda hiç hareket yoktur.

Bakkallar müşteriye hep eski fiyat üzerinden satış yapmaktadırlar.

Fırtına Yüzünden Kavga

Mollaşeref mahallesinde oturan Romanya muhacirlerinden Recep kardeşi Rıza ile yengesi Şadiyeyi keserle yaralamıştır. Rıza ile Şadiye fırtınanın kırdığı camların yerine tenekeler kaplamak istemişler, Recep buna razı olmamış, bu yüzden çıkan kavga iki kişinin yaralanması ile neticelenmiştir.

Liman Hanı

Eski Liman Şirketi umumî heyeti yarın fevkalâde olarak toplanacaktır. Bu toplantıda şirketin malı olan liman hanının yeniden müzayedeye çıkarılması işi konuşulacaktır.

Han 90 bin liraya Eskişehir tüccarlarından Mehmet Aliye satılmıştı. Sonradan taliplerin çoğalması bu arada Ticaret Odasının da bulunması yeniden müzayedeye yapılabilmeye cağı meselesini ortaya çıkarmıştır.

Okuyucularımızın Düşünceleri

Esnafın Hilelerine Karşı Ne Yapmalı?

Binbaşı müteakillerinden Sırrı adında bir karimiz yazıyor:

«Bazı esnafın yaptıkları hilelerin haddi hesabı yok: Bu malûm.

Bu hilelerin görülebilenleri habire yazılıyor: Bu da malûm.

Bu hileler içinde meydana çıkarılmaları çok güç olanlar var. Hatta şekilleri malûm olan bazı hilelerin kontrol edilebilmeleri imkânsız denilebilecek derecede güç: Bu da malûm.

Fakat bunlar malûmdur diye, yapılan bütün hilelere göz yummamız mı lâzımdır? Ve mücadele biraz daha ehemmiyet vererek bu hilelerin zararlarını azaltmak imkânı yok mudur? Meselâ ben, kese kâğıtlarıyla yapılan hilelerden yaka silkenlerdenim.

Kese kâğıdı diyip geçmeyin: Esnafın, ölçülerin sıkı kontrole tâbi tutulması yüzünden uğradıkları ziyanları, kese kâğıtları sayesinde faizile çıkarıyorlar:

Kese kâğıtlarının diplerinden, taşlar, talâşlar, mukavvalar, ve daha akla geldik, gelmedik türlü türlü nesnelere çıkıyor.

Halbuki, bu geniş hilenin önüne geçmek için, her satıcıyı, kendi ismini taşıyan kese kâğıtları kullanmaya mecbur etmek kâfidir.

Bakkalların, satıcıların kâğıtlarına isimlerini yazdırmak için sarfedecekleri para, halkın hileli kese kâğıtları yüzünden uğradığı zarardan çok azdır.

Bu basit tedbiri almak ta, İstanbul asma köprü kurmak gibi milyonlara bağlı değil a?»

Türkistanlılar Haç Yolculuğundan Korkuyorlar

Hacca gitmek üzere Türkistandan şehrimize gelen 401 seyyahın Adnan vapurunda geçirdikleri korkunç macerayı yazmıştık. Hacılar Ciddeye kadar götürmeği deruhte eden seyahat acentesinin kendilerini İstanbulda bıraktığından şikâyet eden hacılardan 40 tanesi bu maceradan sonra vapur yolculuğundan korkmuşlar, tren yolculuğunu tercih etmişlerdir. Bunlar dün trenle Bağdada hareket etmişlerdir. Geri kalan 361 seyyah da Adnan vapurunu küçük bulmuşlar, daha büyük bir vapurla gitmeğe karar vermişlerdir. Bunların hususî bir vapur kiralamaları da muhtemeldir.

İstanbul Parti Başkanının Evinin Soydukları

İstanbul parti başkanı Hilminin evine iki gün evvel bir hırsız girmiş ve Hilminin kapı arkasındaki paltolarını ve elbiselerini çalmıştır. Polis hırsız aramaktadır.

Vergi İşlerinde Kesir Kullanılmıyacak

Finans Bakanlığı dairelere gönderdiği bir tamimde hazinenin tahakkukat, tahsilât ve tediyeye işlerinde 20 paradan fazla kesirlerin kuruşa çıkarılması ve 20 paradan aşağı kesirlerin büsbütün kaldırılmasını bildirmiştir.

Yük Tarifesi Ucuzlanacak

Denizyolları idaresinin 1936 yük ve yolcu tarifelerini tesbit edecek komisyon mart başında toplanacaktır. Komisyonunda, İktisat Vekâleti tarafı mütehasısları da hazır bulunacaktır. Yeni tarifelerin bilhassa yük kısmında yüzde on tenzilât yapılması düşünülmektedir.

Sahte Yol Vergisi Tahsildarı

Sarıyerde Yeni Mahallede (13) sayılı evde oturan Fazıl adında bir şoför kendisine tahsildar süsü verip sahte makbuzlarla bir kaç kişiden pul parası toplarken yakalanmıştır.

Ölçü Ve Tartı Sahtekârlığı

Şimdiye Kadar 8 Suçlu Tesbit Edildi

Ölçü ve tartı sahtekârlığı hakkındaki isticvaplar dün de devam etmiştir. Ekonomi bakanlığı müfettişleri zabıta tahkikatiyle kendi soruşturmalarının karşılaştırılmasını lüzumlu görmüşlerdir.

Şimdiye kadar yapılan tahkikat neticesinde 8 suçlu tesbit edilmiştir.

17 kişi de şahit olarak ayrılmıştır. Suçluların biri fabrikatör, ikisi usta-başı, beşi de işçidir. Zannatında bulunan bir kaç kişi daha vardır. Bunların suçlu olup olmadıkları da yakında anlaşılacaktır.

Kaçırıldığı İddia Edilen Genç Kız

Yeşildirekte oturan Orhan adında bir adam zabıtaya müracaat ederek kızkardeşi (16) yaşında Nerimanın fuhuşa teşvik maksadiyle kaçırıldığını bildirmiştir.

Orhanın iddiasına göre Neriman akıl zafiyetine müptelâdır. Bir çorap fabrikasında çalışmaktadır. Fabrika arkadaşlarından bir kız ile bu kızın babası Nerimanı kandırılmışlar ve kaçırmışlardır.

Genç kız evden ayrılırken (120) lira para ile bir beşbirlik aşırmıştır. Zabıta tahkikata başlamıştır.

Muallimlerin Makam Tahsisatları

İlk tedrisat müfettişleriyle baş muallimlerine ve müfettişlere mart aylıkları ile beraber ikişer aylık makam tahsisatları da verilecektir.

Bir Haliç Vapuru Su Aldı

Evvelki geceki lodos fırtınasında Haliç vapurlarından biri su almıştır. Vapur en yakın iskeleye yaklaşmış, yolcularını çıkarmış, sonra da Ayvan-saray iskelesine bağlanmıştır.

Bu vapur havuzlanacak, tamir edildikten sonra sefere konulacaktır.

Mekteplerde Kızamık

Şehrimizin bir çok semtlerinde kızamık hastalığı artmıştır. Mekteplerdeki hasta çocuk miktarının da yüzde elliye bulduğu söylenmektedir. Bebek, Kadıköy, Üsküdar ve Fatih semtlerinde diğer semtlere nisbetle daha fazla kızamık vak'ası görülmektedir.

Hastalık daha ziyade artarsa marif müdürlüğü mektepleri bir hafta tatil edecektir.

Bir Çocuk Haslandı

Fatihte oturan Alinin bir buçuk yaşında çocuğu Hasan, mangal üstünde kaynayan suya düşmüş, muhtelif yerlerinden haslanmıştır.

Nöbetçi Eczaneler

Bu geceki nöbetçi eczaneler şunlardır:

Eminönü: (Hüsnü Haydar). Küçükpazar: (Yorgi). Alemdar: (Sırrı Rasim). Beyazıt: (Cemil). Şehzadebaşı: (İsmail Hakkı). Fener: (Hüsamettin). Karagümrük: (M. Fuat). Şehremini: (Hamdi). Aksaray: (Sârim). Samatya: (Rıdvan). Bakırköy: (Estepan). Beşiktaş: (Ali Rıza). Sarıyer: (Osman). Hasköy: (Yeni Türkiye). Kasımpaşa: (Yeni Turan). Galata: (Hilâl). Beyoğlu: (Galatasaray, Vinikopulos). Şişli: (Asım). Üsküdar: (Selimiyeye). Kadıköy: (Sotraki, Üçler). Büyükdada: (Halk). Heybeli: (Tanaş).

Denizciler "31 Senedir Böyle Müthiş Fırtına Görmedik!," Diyorlar

Fırtına Her Limanda Bir İki Kayık Batırdı, Canlara Kıydı Ve İskeleler Parçaladı

Geçenki şiddetli fırtınanın limandaki tahribatına ait tahkikat devam etmektedir. Dün akşama kadar yapılan müracaatlara göre, muhtelif deniz vesaitinden batanların resmî miktarı yüze yaklaşmıştır. Fırtına yüzünden limandaki bütün vesaitin az çok hasara uğradıkları görülmektedir.

Fırtına sırasında, Ereğli limanında karaya düştüğü bildirilen Suat vapuru bu tehlikeyi atlatarak evvelki akşam limanımıza gelmiştir.

Suat vapurunun ikinci kaptanı Selâhaddin fırtınada geçirdikleri macerayı şöyle anlatmıştır:

«— Fırtına gece yarısından sonra fevkalâde şiddetlendi. Saat üç sularında Karadeniz vapuru demirini kopardı. Emek şilebi içindeki kereste yükünü denize atarak kaçtı. Zonguldak vapuru demirini kopararak karaya oturdu. Samsun vapuru da denize açılarak ortadan kayboldu. Bu vapurdan şimdiye kadar henüz bir haber alınmamıştır. Biz de koparak sahile sürüklenmeğe başladık. Fırtınada vapurun bütün vinç aksamındaki direkleri ve çarmlarını parçalandı. İki gün denizde müthiş dalgalarla mücadele ettikten sonra Büyükdereye gelebildik. 31 senelik denizcilik hayatımda bu derece şiddetli bir fırtına görmedim.»

Fırtınanın Limanlardaki Tahribatı

Diğer limanlardan gelen yeni kaza haberleri şunlardır:

Kefkente Şükrü kaptanın gaz ve benzin yüklü Yılmaz motoru kayıklara çarparak parçalanmıştır. Alanyada muvakkat yapılan büyük iskele dalgalar tarafından sürüklenmiştir.

Hopa iskelesinin 6 metrelik ön kısmı parçalanmıştır. Çekek yerinden 6 mavna ve iki sandal batmıştır. Silivride bir yelkenli motor parçalanmış, tayfaları kurtarılmıştır.

Gemlikte Derviş motorıyla iki sandal parçalanmış, motörden bir tayfa boğulmuştur.

Tükerçin motoru de karaya oturarak parçalanmıştır.

Fırtına Adanada Da Tahribat Yaptı, Seyhan Taştı

Adana, 15 (A.A.) — «Fırtına yüzünden gecikmiştir.» Bir kaç günden beri şehrimize çok şiddetli yağmurlar yağmaktadır.

Son günlerde yağın yağmur miktarı 86 milimetreyi bulmuştur. Dün gece çok şiddetli bir fırtına oldu. Bir çok evlerin camları kırıldı. Damları uçtu. Şehir halkı sabaha kadar gürlütüden uyuyamamışlardır. Sokaklar kırılan ağaç dallarıyla dolmuştu. Geceden taşmaya başlayan Seyhan öğleye kadar azamî haddini bulmuş ve şehri su basmıştır.

Nehir kenarında bulunan cadde ve sokaklar su altında bulunmaktadır.

Setlerin yıkılarak ovanın su altında kaldığı muhakak addolunuyor.

Şimdilik hiç bir taraftan insanca kayıp olduğuna dair haber alınmamıştır.

Bulgaristanda Ölenler Yüzü Buldu

Sofya, 15 (A.A.) — Son günlerde

kar fırtınası yüzünden telef olan insanların sayısı yüzü geçmiştir.

Amerikada

Newyork, 15 (A.A.) — Yeniden çok şiddetli kar fırtınaları şark mıntar kasının bir çok yerlerinde münakalâ tamamiyle durdurmuş ve bir çok kazalara sebep olmuştur. Yalnız Newyorkta 3 kişi ölmüş ve 50 kişi yaralanmıştır.

Adriyatik Denizde

Roma, 15 (A.A.) — Adriyatik denizinde pazartesi ve salı günleri hüküm süren fırtına ehemmiyetli hasarlara sebep olmuştur ve 35 kurban vermiştir.

Yunanistanda 50 Kişi Öldü

Atina, 15 (A.A.) — Bütün Yunanistanda ve Makedonyada hüküm süren kar fırtınası bir çok kimselerin ölümüne sebep olmuştur. Ölenlerin elli kişi kadar olduğu zannolunuyor.

Mahsulât çok fazla hasara uğramıştır.

Bükreş Elçimiz

Bükreş elçimiz Hamdullah Suphi'nin bugün Romanyadan limanımıza gelecek olan vapurdan çıkması beklenmektedir. Hamdullah Suphi göçmen işleri hakkında alâkadarlarla temaslarda bulunacaktır.

Mahmut Esad

Eski adliye vekili Mahmut Esad dün lzmire gitmiştir.

Soy Adı Almayanlar Acele Etsinler

Soyadı kanunu ve kararnamesi mürcaibince Türkiyedeki bütün vatandaşların 2 Temmuz 936 tarihine kadar birer soyadı alıp nüfus kütüklerine tesvici ettirmeleri için Dahiliye Vekâleti tarafından bütün vilâyetlere birer tebliğ gönderilmiştir.

Karabük Belediye Şehir Tiyatrosu

Bugün gündüz saat 11 de **KARMAZOF KARDEŞLER** Türkçeye çeviren Roşat Nuri

gündüz saat 15 de, akşam saat 20,30 da

Büyük operet **MIRNAV**

Yazan: Afif Obay Müzik: A. Bozer

Şehzadebaşı TURAN Tiyatrosu

Naşit - Halide Bugün matine 15 te **Yumurcak** akşam 20,30 da

A. Alan Ü kâdını Geçti

Beyoğlu Fransız Tiyatrosunda

Halk Opereti Bugün matine 16 de akşam 20,30 da

BEYOĞLU ÇİÇEKİ

Bugün **MELEK** sinemasında

2 büyük ve güzel film birden:

ALTIN ZİNCİR
GLARK GABLE ve JOAN CRAWFORD
SEVMEK YASAK MI?
NORMA SHEARER ve FREDERIC MARCH

4 büyük yıldız 2 büyük filmde

Bugün saat 11 de tenzilât matine

MEMLEKET HABERLERİ

Etin 17, Tereyağın 60 Kuruşa Satıldığı Yer

Mazgirtten Belediyeci Gözü İle En Büyük Kusuru Evleridir. Bunun Düzeltilmesine Çalışılıyor.

Mazgirtten bir manzara

Mazgirt (Özel) — Mazgirt 180 evli bir kasabadır. Kasabada Uzun Hasanın kız kardeşi İlti hatunun bir camisi ile türbesi vardır. Kasaba binaları iptidai bir halde dir. Belediye şimdi halka mahsus iki katlı, büyük pencere bol hava alan, güneş gören nümune evleri yaptırmakta, halkın yaptıracağı ev-

lere de bu esas dahilinde müsaade etmektedir.

Mazgirtte hayat çok ucuzdur. Koyun eti 17 buçuk, halis tereyağı 60 kuruş fiatla satılmaktadır.

Elâzizle Mazgirt arasındaki şose gayet iyidir. Bu yıl Munzur suyu üzerine de bir köprü yapılmıştır. Bu sayede Mazgirt ile Elâziz arasında otomobil işliye bilmektedir.

Adapazarında Bir Adam Kayın Biraderini Vurdu

Adapazarı, (Özel) — Tıgırcılar mahallesinde oturan terzi İsmail oğlu Hüsnü kayın biraderi Lâz Mustafayı bıçakla ağır surette yaralamıştır. Dört yerinden yara alan Mustafa hastaneye kaldırılarak tedavi altına alınmış, Hüsnü yakalanmıştır. Kavganın sebebi Hüseyinin karısının ağabeyisi Mustafa nezdine kaçması ve Hüsnünün yanına dönmek istemesidir.

Sürek Avlarında Gençlerden Çok İhtiyarlar Avlanıyorlar

Bandırma (Özel) — Nahiye ve köylerde teşkil olunan avcı grupları faaliyete geçmişlerdir. Devrez ve diğer köylerle Sülârya Balkanları bölgesinde avcı grupları domuz sürek avına başlamışlardır.

Bu avcılık müddeti zarfında bu bölgeden 300 domuz istenilmekte ise de domuzun pek çok olmasından bir ay zarfında 200 den fazla domuz vurulmuştur.

Avlara 80-90 kişi birden iştirak

Düğünde Eğlenirken

Atılan Kurşunlarla Bir Davetli Öldürüldü

Hafik, (Özel) — Buraya bir buçuk saat mesafedeki Horhon köyünde bir düğüne eğlenmeye giden Mustafa, Ruşen, Ahmet, Mehmet, Hüseyin, Bekir, Hasan, Yusuf ve Abdullah adlı 9 arkadaş eğlenirken köy delikanlılarından Şaban aşka gelmiş, tabancasına sarıldığı gibi ateş etmeğe başlamıştır.

Çıkan serseri kurşunlardan birisi Hafikli Mehmede rastlamış, yaralamıştır. Mehmet tedavi için Hafige nakledilmiş ise de ölmüştür. Şaban yakalanmış, adliye verilmiştir.

Diyaribekirde

Bir Âşık Sevdiği Hanende Kadını Vurdu

Diyaribekir, (Özel) — Dicle kahvesinde hanendelik etmekte olan Asiye adlı bir kadın Mehmed isiminde biri tarafından tabanca ile vurulmuştur.

Mehmet Dabbağdır. İçin için Asiye'yi sevmekte imiş ve iddiasına nazaran bu uğurda Asiye'ye de bir hayli para yedirmiş. Fakat Asiye bu sevgiden haberi olmadığını söylemektedir. Bir akşam Asiye işini bitirip Bozkurt otele dönerken Dabbağ Mehmet karşısına çıkmış, hiç bir şey söylemeden tabancasını çekip ateş etmeğe başlamıştır.

Asiye 3 kurşunla vücudunun 3 yerinden yaralanmış, yere yuvarlanmış, Mehmet de kaçmaya başlamıştır. Yetişen polisler Mehmed'i yakalamışlar, Asiye'ye de hastahaneye kaldırmışlardır.

Kurşunlardan biri Asiye'nin barsaklarını delmiş, fakat derhal yapılan ameliyat neticesinde tehlike bertaraf edilmiş ve kadın muhakkak bir ölümden kurtarılmıştır.

etmektedirler.

Tertip edilen sürek avları günde 7-8 saat sürmekte ve çok neşeli geçmektedir. Ava gençlerden ziyade ihtiyarlar iştirak etmektedir.

Hergün Bir Makale:

Azlıklar İşi

Yahudiler "Biz De Türküz,, Diyorlar, Kaç Yahudi Yurtdaş Evinde Türkçe Konuşuyor Ve Bunlardan Kaçının Aile Adı Türkçedir?

Yazan : MAHMUT ESAT BOZKURT

— 1 —

Günün birinde:

Ankaradan İstanbula geliyorum .

Tren lokantasındayım.

Üniversitedeki dersimi düşünüyorum.

Yanıma, dışı (Sami Günisberg) geldi.

Şuradan buradan konuşuyorum.

Söz gazetelere intikal etti.

(Musa dağı) adı ile bir adam bir kitap yazmış.

Fakat ben bu kitabı okumadım.

Türklüğü çekistiriyordum.

Olur a dedim. Zaman zaman Türklüğün aleyhinde ulayanlar az değil;

Bu da (Musa dağı) ndan ulusun!

Fakat iş burada değil;

Türk gazetelerinden bazıları yahudiler şöyle yazıyor, böyle yapıyor diye tutturmuşlar..

Halbuki (Sami Günisberg) iyice biliyormuş ki yazan musevi değilmiş!

Kitap ta yakılmış!

(Günisberg) in asıl üzüldüğü yer şudur:

Fırsat, ganimet yapıyor; museviler aleyhinde (Yahudiler! Yahudiler!) diye propagandalara yol veriliyormuş..

Bu (Günisberg) e göre çok haksız..

Ve yine ona göre:

Mademki hepimiz Türküz, şu halde yahudileri ayrı gayrı görmek doğru ve samimi değildir..

★ ★

Yine günün birinde;

İstanbuldan Ankaraya gidiyorum.

Kompartımanında, hukuk fakültesinde vereceğim dersleri;

Ve Kamutaydaki ödevimi düşünüyorum.

Yanıma Üniversitemizin eski (Roma hukuku) profesörü (Mişon Vantura) geldi.

Şuradan buradan konuşuyorum.

Söz, (Roma hukuku) lâzım mı, değil mi? diye açıldı.

Avrupada, bu konu etrafındaki ilmi cereyanlar konuşuldu.

Nihayet döne dolaşa bahis azlıklar işine intikal etti.

Sayın profesör (Vantura) da ufak tefek kakinçlarda, (serzenişlerde) bulundu.

★ ★

Düşündüm:

(Sami Günisberg) e şunları söyledim. «Anlattıklarından çok üzüldüm.

Fakat bence asıl üzülmeye değen yer, bu değil bugünkü durumdur.

Fakat önce şunu anlamak istiyorum:

— «Siz Türk müsünüz?»

O, hemen karşılık verdi:

«Şüphe mi var? Türküm ve Türküz!»

Ben:

«Fakat bu ne ile belli?»

Adınızın (Günisberg),

Dilinizin (İspanyolca) olmasıyla mı?

Hep bir arada bulunduğunuzda ve zaruret duymadıkça Türkçeyi konuşmamanızla mı?»

Gülümser gibi oldu.

Bunlar da yavaş yavaş düzelecek demek ister gibi oldu.

Ben:

Fakat sıkıldığınız şeyler de yavaş yavaş düzelecek ve bunlar düzelinece, mesele de kalmayacaktır.

Yani Türkçe ana diliniz..

(Günisberg) yerine meselâ (Cengiz) aile adınız olunca ortada mesele kalmayacaktır.

Dedim.

Yine gülümser gibi oldu.

Ben:

Gülümseyiniz düşününüz!

Davanızı kazanmak için samimiyet şarttır..»

Dedim.

Evet..

Şimdi ben yine düşünüyorum.

Aşağı yukarı iki ay önce (Sami Günisberg) ile konuştuğumuzdan bir kelimesini bile geri almıyorum.

Gerci günün birinde (Sami Günisberg) in adı; (Sami Dışçı), ana dili de Türkçe olursa, ne gazetelerin bahsettiği yazılardan, ne de şunun bunun işe alınmadığından müteessir olmayacaktır.

Meselerleri ayrı bir ulusculuk bakımından değil, Türklük ve hak bakımından muhakeme edecektir.

Ve tıpkı bir Türk gibi..

Şimdi yine düşünüyorum,

Ve kendi kendime soruyorum:

Kaç yahudi yurttaş evinde Türkçe konuşuyor? Ve bunlardan kaçının aile adı Türkçedir?!!

★ ★

«Mişon Vantura» ya şunları söyledim: Memleketimizin bir çok gençlerini okuttun..

Zaman zaman, elinden geldiği kadar (Lütfen sayfayı çeviriniz)

KERVAN YÜRÜYOR

— 57 —

— Bürhan Cahit —

16 - 2 - 936

Mektubu yüzüne tutarak Arapça bir şeyler okumağa başladı.

Okurken sesine de tevid ahengi veriyordu. Hatip bu okunan şeyin kuran bir parça olduğunu anlamaktan başka gecikmedi. Acaba mektupta sahiden bu mu yazılıydı.

Hatibin gözleri büyümüştü.

Biraz yana geçerek müderrisin yüzüne baktı.

Onun yüzünde sinsi bir tebessüm vardı.

Hatip işi anladı.

Müderriş işi bozmamak için etrafın cehlinde istifade ederek ezberde bir kur'an parçası okumaktan başka çare bulamamıştı.

Hafız Nuri müridlerin baş önde, gözler kapalı, titreye titreye dinledikleri bu anlaşılma dili Türkçeye çevirmeyi de unutmadı.

Vaktiyle medresede çömezlerine tefsir dersi verdiği zamanlar alışmıştı. Ezberindeki sureleri okuyup bitirince hemen sesini değiştirdi. Ve cerbezeli bir dille tekrar söze başladı.

— Bediüzzaman Kutbülârifin hazretti muhammedülbedü tarafından gelen bu emri celilin manası şudur ki: Tarikatı Bediyyenin ihvan ve müridanı

arasında tam bir vifaku ahenk bulunması ve aralarında derece, sınıf gözetilmeden hepsinin bir tevekkül bir düşünce ile maksada bel ve el bağlaması, salâh ve felâhi müslimin için yegâne şarttır. Bu emri celile göre dini mübini, şer'îşerifini ve ihvanı dini fis ku dalaletten tahlis için kurulan tarikatımızın her şeyden evvel bu emel ve maksat üstünde çalışması gerektir. Hazreti Pir cihan değer selâmlarıyla bizleri nur ve sürura gark ettikten sonra bu yüksek maksadı emrû işaret buyuruyor ve tarafı semahatlerinden gelecek evamire intizar etmemizi bildiriyorlar. Bu maksatla karinlerinden Yusuf dede hazretlerini dergâhımıza göndermişlerdir.

Öyle değil mi mevlâna!

Biraz önce Çolak Hasan verdiği kalın esrarlı sigaranın dumanlarıyla kendinden geçen Yusuf dede homurdandı:

— Eyvallah!

Müderriş Hafız Nuri işi kavramıştı.

O bu tekkeçilerin iç yüzünü pek iyi bildirdi. Daha doğrusu cehalette ulema sınıfı sayılan medreselilere taş çıkartıklarına kanaati vardı.

Bir zamanlar hocalarla şeyhler, tarikatçiler arasında az mı patırdı olmuştu. Bu iki sınıf öteden beri birbirlerini çekemezlerdi. Yalnız iki tarafın da zararını, menfaati ortaya düştüğü zaman elele verirlerdi. Bütün yeniçeri devri hep onların el birliğiyle hazırladıkları vak'alarla geçmişti.

Bu gün de onlar için elele verilecek gündü. Olan biten işler iki ocağın da ateşini söndürmüştü.

Müderriş Hafız Nuri tekkeçilerin ne kara cehalet içinde yüzdüklerini bilmekle beraber onların gösterdikleri cesareti ulema sınıfının gösteremediklerini de itiraf ederdi.

Şeyhlerin otoritesi müderrislerden çok yüksekti. Halk ulema sınıfı diye anılan hocalardan ziyade tarikat idare eden şeyhler tapınırdı. Şeyhler halk tabakalarının ruhunu daha iyi keşfetmişlerdi. Onlar kuru bir inan ve imanla kanaat etmiyorlardı. İşe biraz hareket, şatafat vermek gerekti. Bütün cahil insan kümeleri hep böyle idare edilmmişti. Tekkelerin gülür gülür yapılan ayinleri, devranlar, ilâhiler, sazlar, ziyafetli toplantılar halk üzerinde daha cana yakın, daha avlayıcı tesir yapıyordu.

Kuru bir iman, ve beş vakit namaz emreden dinin öteki uleması, hoca sınıfı bunları bid'at sayıyordu. Ne çare ki halk bid'at falan dinlemiyor, tekkeçilik yolunun allaha daha yakın olduğuna inanıyordu.

Müderriş Hafız Nuri bir an içinde bunları düşünerek vaziyeti bir tarikat-

çı gibi halletmekten başka çare bulamamıştı.

Hazreti Pirin elçisi Yusuf dede hazretleri kendinden geçmişti. Ondan fazla bir şey beklemezdi. Hazreti Pirin de ne yazdığı belli olmayordu. Türkçe değil, Arapça değil, belki de Kürtçe bir şeydi. Yahut ta hiç bir şey değil. Bu yolu tutanların yaptıkları gibi sırf anlaşılmadan inanılın diye uydurulmuş bir tarikat şifresi idi.

Müderriş Hafız nuri işi böylecene idare etmekle vaziyeti kurtarmıştı.

İlkönce o kadar kızmasına rağmen Hatip Ak Osman da bu işi beğendi.

Müderriş:

— Anladım, âferin!

Der gibi tath bir bakışla baktı.

Sonra: — İhvanı kiram, dedi. Misafirimi yalnız bırakalım. İstirahat etsin. Kendisini tarikat namına izaz ve ikram etmemiz gerektir.

Başta evkafçı Süleyman, tapucu Kâmil, nalbant ustası Ömer, köfteci Yunus, tuzcu Hacı Şemsaddin, Mütakaıt alaylı mülâzum hacı Abdüsselâm, belediye anbar memuru İbrahim, manifaturacı Hacı Sadık ve diğer müridler başları önde paytak adımlarla geri döndüler.

Büyük cami imamı Hafız Sadettin geride kalmıştı.

Yavaşça müderriş'e eğildi:

— Efendi hazretleri, şu mektup yanımızda kalsın, bir kere de beraber okuyalım.

Müderriş Hafız Nuri başını salladı:

— Hazreti Pirin emaneti tarikatın reisinde durur. Kendisine teslim ediyorum.

Ve mektubu tekrar sarı zarfına koyarak Hatibe uzattı:

— Buyurun!

Hatip kadınların da çıkmasını bekliyerek geride kaldı.

Sonra ev sahibi eski nakşi şeyhine eğildi:

— Misafirimize yemek çıkardınız mı?

— Tabii.

Hasan dede misafirin yarın döneceğini söyledi. İhvan dağılmadan haber verin kendisine hediyeler hazırlasınlar.

Şeyh mahfel kapısına doğru giderken Hatip Ak Osman Hasan dedeye yaklaştı:

— Bir emri var mı?

Hasan dede başka bir âlemde dolaşıyordu.

— Var, dedi.

— Nedir?

Hasan dede ayakta sallanıyor, dili dolaşıyordu. Birdenbire esrarkeşlerde görülen geç, fakat sert ve anı buluşla bir şey hatırlamış gibi gözleri açıldı:

Peltek, ezik bir sesle:

— Hazreti Pir mübarek nefesini Yusuf dedeye vermiş. Gittiğin yerde tarikatımızın kadın, erkek bütün müritlerini oku diye emir vermiş. Yarın birer birer gelsinler.

Hatip Ak Osman bunu beklemiyordu.

(Arkası var)

Habeşler Tekrar Taarruza Geçtiler

Makale Önündeki Muharebede Her İki Tarafın Da Zayıyatı Mühim...

Dün gece Anadolu ajansının Londradan alarak tebliğ ettiği, uzun bir telgraf; Röyter ajansının gerek şimal cephesinde ve İtalyan orduları nezdindeki, gerekse Adisababadaki muhabirlerinin geçmiş hâdiseler hakkında verdikleri tafsilât ile dolu olmasına rağmen, mühim ve yeni bir malûmatı ihtiva etmiyor. Bu muhabirler aynı zamanda gelecek günlerin muhtemel hâdiseleri hakkında da bazı fikirleri ileri sürüyorlar.

Havas ajansının Adisababadan tebliğ ettiği diğer bir telgrafta bazı işe yarar gibi görünen malûmat var - sa da bugünkü vaziyet hakkında az çok bir fikir edinebilmek için bu haberlerin arka taraflarını beklemek lâzımdır. Bu noksan malûmat arasında en mühimmi şimal cephesinde «Ras Kassanın Makale şimali şarkisinde ve Abarko civarında taarruza geçerek Makale - Adua yolunu kesmeğe teşebbüs ettiği» hakkındaki haberdur. Burada başlayan muharebelerin hâlen devam etmekte bulunduğu anlaşılıyor ve her iki tarafın zayıyatının mühim olduğu bildiriliyor.

Cenup cephesi hakkında ise, dün yazdığımız veçhile, yakında mühimce hâdiselerin cereyan edeceğine delâlet eden malûmattan başka kıymetli bir haber gelmemiştir. Bugün ve bu gece her iki cephe hakkında alacağımız az çok tamamlayıcı haberlere intizar ederek okuyucularımıza yarın daha esaslı bir fikir vermeği, yüzde doksandan fazlası müphem olan noksan malûmata dayanarak tahminler yapmağı tercih ediyoruz.

Askeri muharrir

Şimal Cephesindeki Habeş Taarruzu

Adisababa, 15 (A. A.) — Ha - vas muhabirinden : Bütün cephe - lelerde yeniden faaliyete girişil - miş olduğu hakkında inanılmaz şayialar dolaşıyor.

Yağmur mevsiminin arifesinde her iki taraf, elde ettikleri mevzileri tahkim ve yahut ki tefevvuklarını arttırmağa çalışmaktadırlar.

Şimal cephesinde, ve Makallenin şimali şarkisinde, Abarko yakınla -

rında, Ras Kassanın kuvvetleri, Adua yolunu kesmek maksadiyle, kara gömleklilerle önemli kavgalara tutuşmuşlardır.

Her iki tarafın da zayıyatı mühimdir.

Ogadende muharebeler devam etmektedir. Bilhassa İtalyanların tehdit etmekte oldukları Sassabaneh şehrinin cenubundaki muharebe oldukça kanlıdır.

Bununla beraber, Habeşlerin, şarka doğru bir çevirme hareketi sayesinde İtalyanları eski Davane - Ualual yolu üzerine çekilmeğe ve böylece Sidamo cephesinde bir değişiklik yapmağa mecbur etmeleri muhtemeldir.

Deccaz Makonen kuvvetlerinin Uadara yakınlarında sarsıldıkları duyulmuş ise de tafsilât alınmamaktadır.

★

İtalyan Tebliği

Roma, 15 (A. A.) — Mareşal Badoglio tebliğ ediyor:

Eritre cephesinde, Makallenin cenubunda keşif faaliyeti artmıştır. Somali cephesinde, vaziyet değişmemiştir.

Romadan Uçurulan Balonlar

Londra, 15 (Telsiz) — Romadan bildirildiğine göre Habeşistandaki İtalyan ordusu azami bir haftaya kadar şimal cephesinde Dessie istikametinde kuvvetli bir taarruz yapacaktır.

Londrada bir ordu baş kumandanının bir hafta sonra ne yapacağını bir hafta evvelden ilân etmesi âdet olmadığı için Romada işaa edilen bu haberlerle İtalyan kumandanlığının Habeşlileri şaşırtmak gayesini takip ettiği sanılmaktadır.

İtalyan Tebliği

Roma, 15 (A. A.) — 124 numaralı harp tebliği:

Eritre cephesinde, Makallenin cenubunda kuvvetli keşif müfrezeleri faaliyeti olmuş, Somali cephesinde ise vaziyet hiç bir değişiklik vukua gelmemiştir.

Yeni İtalyan Kuvvetleri

Roma, 15 (A.A.) — Colombo vapuru, iki bin askeri hâmilen Napoli den doğu Afrikasına hareket etmiştir. Bu iki bin kişiden beş yüzü mütihazlıdır.

Çatalcadaki Facia

(Baş tarafı 1 inci yüzde)

Müddeiumumî vaziyetin fenalaştığını ve donma alâmetleri başladığını görünce, arabacıya:

— Kuzum İsmail, insan donmaya başlayacağı zaman hayaller görür, sayıklar. O vakit onu tokatlamak lâzımdır. Galiba biz de donacağız, eğer sende öyle bir şey görürsen beni tokatlarım. Hoş buna da lüzum yok ya. İşte köy de görünmiye başladı, demmiştir.

İsmail köyden bir eser olmadığı halde felâket arkadaşının bu sözlerinden işaret ettiği sayıklama ve hayal devresinin başladığını sezmiş ve kendisini bir taraftan tokatlamak bir taraftan da koluna girerek yürütmek istemiştir. Hayreddin bir iki adım atınca düşmüş, İsmail onu tekrar kaldırmış, fakat biraz sonra gene düşmüş ve İsmaille sarılarak:

— İsmail, ben ölüyorum, anne şu son sözlerimi söyle demiş ve vaziyetini anlatmıştır.

Bundan sonra iki arkadaş kucak kucaka kalmışlar. Hayreddin ölmüş, İsmail de bayılmıştır. Ertesi gün köylüler müddeiumumiyi aramaya çıktıkları zaman karların içinde yalnız beygirlerin kulaklarını görmüşler ve nihayet karların altından facia kurbanının cesedi ile baygın İsmaili çıkarmışlardır. Biraz sonra beygirler ölmüştür.

Çerkesköyüne kaldırılan İsmailin de elleri ve ayakları donmuş, nihayet o da son nefesini vermiştir.

Merzifonda Konferans

Merzifon, (Özel) — Doçent Kerim Ömer buraya gelmiş, biri Halkevinde inkılâp mevzuu etrafında, diğeri de sinema binasında istiklâl mevzuu etrafında iki konferans vermiştir. Halk bu konferanslardan çok istifade etmiş, bir çok kişiler yer bulamadıkları için geri dönmüşlerdir.

Sındırgı - Balıkesir Yolu

Sındırgı, (Özel) — Sındırgı ile Balıkesir arasında çok güzel bir şose vardır. Fakat bu yol üzerinde bulunan Tepecik köyü ve Bostancı dereleri üzerinde köprü yoktur. Bu yüzden sular kabardığı zaman şosede münakalât yapılamamakta, gelip geçmek mümkün olmamakta ve bu güzel şose hiç bir işe yaramamaktadır.

Arabgir Kaymaklığı

Arapkir, (Özel) — Arapkir kaymaklığına tayin edilen Hadım kaymakamı Celâl gelmiş, vazifesine başlamıştır.

SON DAKİKA

Uzak Şarktaki Son Çarpışmaların İçyüzü

İzvestiya, Bu Hâdiseler Sovyet - Fransız Paktı İle Alâkadardır, Diyor

Moskova, 15 (A.A.) — Tas ajansı bildiriyor: İzvestiya gazetesi baş yazısında diyor ki:

«Alman matbuatının, Almanyanın Lokarno misakını terkedeceği hakkında açıktan açığa yaptığı tehditlere rağmen, Fransa hükümeti, Fransa - Sovyet Rusya karşılıklı yardım misakının tasdikini Fransız parlamentosundan talep etmiştir.

Japon askerî mahafili matbuatı da, Fransız - Sovyet paktına karşı, Almanlarınki derecesinde muhalif bir vaziyet almış bulunmaktadır.

Son zamanlarda Sovyet Rusya - Mançurya ve Mançurya - Mogolistan hudutlarında vukua gelen hâdiseler de her halde bu işle alâkadardır. Japon askerî mahafilinin arzusu bu suretle Fransa - Sovyet Rusya paktı aleyhinde bulunanların eline, aklınca bir takım delâil vermektedir. Bu delâil ise

Sovyet Rusyanın sanki Uzak Şarkta fena vaziyette bulunduğu ve bu sebepten garpte sulhün müdafaasında bir rol oynayacak halde olmadığıdır.

Halbuki Alman faşizminin bu kızgınlığı ve Japon askerî mahafilinin bu hareketleri, Fransa - Sovyet Rusya paktının genel sulh için büyük bir ehemmiyeti olduğunun en mükemmel bürhanlarıdır.

91 Hâdis

Tokyo, 15 (A.A.) — Youyonnuri gazetesinin Hingskingden öğrendiğine göre, tahkikat komisyonu, 1932 şubatındanberi Sovyet - Mançuko hududunda 47, Mogolistan - Mançuko hududunda da 44 olduğunu tesbit etmiştir. Bu hudut hâdiselerinden ancak dördü tasfiye olmuştur.

Komisyon, hudut hâdiselerinin çoğalmakta olduğunu kaydetmekte ve bunu hudutların tahdit edilmiş olmasına atfeylemektedir.

Tevfik Rüştü Aras Geliyor

Viyana, 15 (A.A.) — Türkiye dış işleri bakanı Tevfik Rüştü Aras bu raya gelmiş ve Türkiye elçiliğine inmiştir. Avusturya dış işleri bakanı Berger Waldenegg'i ziyaret etmiş ve akşama doğru Ankaraya müteveccihen hareket eylemiştir.

Türkiye - Suriye Ticaret Muahedesi

Berut, 15 (Hususî) — Türkiye ile Suriye arasında bir ticaret muahedesinin imzası için yapılan konuşmaların neticelendiği bildirilmektedir.

İranda Sıhhat Memurları İçin Mektep

Tahran, 15 (A. A.) — Sıhhat memurları yetiştirmek için yapılmış olan mektep binasının açılma töreni bir çok yüksek devlet memurları ve doktorlar olduğu halde yapılmıştır.

Suriyede Kargaşalık Yine Başladı

Berut, 15 (Hususî) — Fransa fevkalâde komiseri bir beyanname neşreterek halkı sükûnete davet ettiği halde kargaşalık devam etmektedir. Haleb ve Şamda yeni hâdiseler vukua buldu. Berutta esnaf, dükkânlarını kapadılar ve nümayişler başladı. Bazı gazeteler, tatil edilmiş bulunuyor. Şamda Senegalli askerlerin işgali altındadır.

Kocama Dönmemi Tavsiye Eder Misiniz?

«Sekiz sene kadar evli hayat geçirdikten sonra bir arkadaş yüzünden kocamdan ayrıldım. İki senedir başka bir erkekle yaşıyorum. Son zamanlar da kocam benimle barışmak arzusunu izar etti. Onunla evli olduğum zaman doğrusu rahat ve mes'uttum. Ben de barışmak ve eski hayatıma dönmek istiyordum. Fakat şimdi de beraber yaşadığım erkek beni bırakmak istemiyor. Kendisine nikâhlanmamızı teklif ediyorum. Beni atlatıyor. Siz ne dersiniz? M. H.

Şimdiki hayatınız zaten yanlış, bunu düzeltmek için elinize gelen fırsattan istifade etmek için ne lâzımsa yapınız. Şimdi beraber yaşadığımız adam madem ki nikâh yapmağa yanaşmıyor, o halde kocanızın teklifini kabul edip ona dönmek sizin için daha hayırlı bir hareket olsa gerektir. Bahusus bir ayrılma tecrübesinden sonra tekrar size dönen kocanız, sizi seviyor demektir.

★

İzmirde M. Yıldız: Adında bir genç, kız ve kadınların çalışmalarına muhalif. Erkekler işsiz gezerken kadınların onların yerini almasına tahammül edemiyor. Bu genç hayatın sırrından bihaber bulunuyor. Kadın iş hayatına kendi arzu ve hevesiyle girmiş değildir. Onları işe atan hayat zarureti olmuştur. Zaruretin karşısına geçip hayatın acısını durdurmak kimsenin elinde değildir. Kadın rekabetinden korkacak kadar zayıf olan erkek, kadın çalışmasa da hayatta güç muvaffak olur. Hayatta muvaffak ol-

mak, iş olup olmaması meselesile ikinci derecede alâkadardır.

★

Bursa da Gündüz: Madem ki kızın da sizinle alâkadar olduğunu görüyorsunuz, sevgimizi kendisine hissettirmekten neden çekiniyorsunuz. Üzülmeye lüzum yok. İlk fırsatta hissinizi bildirin, her halde red cevabı almazsınız.

Fatih S. Hayri:

Arada geçen üç sene zarfında kızın sizi unutmaması ihtimali vardır, Fakat siz onu halâ unutmadınızsa kendisine bir mektupla vaziyeti bildirirsiniz. Muvafakat cevabı verirse onunla evlenirsiniz. Vermezse kendinizi serbest sayarsınız.

★

Lüleburgazda K. Y. Yılmaz: Kız sizi seviyorsa başkalarını sevmesi ihtimali azdır. Beyhude vehme kapılmışsınız. Yalnız mektuplaşmayı ihtimal etmeyiniz. Onu daima sizinle meşgul olmağa sevkediniz. O vakit korkunuz mahal kalmaz.

TEYZE

bu memlekete hizmete çalıştın.

Ben seni severim. Bu bakımlardan saygıya değersin.

Fakat açık konuşalım:

Türklük iki türlü ileriye sürülebilir:

Bunun birisi, kültür, vicdan Türklüğüdür.

Diğeri, kanun, nizam Türklüğüdür.

Bunu azıcık anlatmalıyım:

Meşrutiyette bir gün, Osmanlı meb'us

san meclisi kürsüsünden (Boşo) adında

bir Rum meb'us şöyle bağurmuştu:

«Benim Türklüğüm Osmanlı Bankasının Türklüğü kadardır!»

Bunu söyleyen adam, Osmanlı meb'us

san meclisinde yer almak ve Türklerin

haklarından istifade etmek salâhiyetini

haiz bulunuyordu.

Fakat Türk sâfatile değil; o vaktin ta-

birince (tebeai şahane) den olarak:

Fakat bugün (tebeai şahane) yok. (teş-

kilâtü esasiye) miz yalnız (Türk) kabul

ediyor.

(Boşo) Türk haklarından Türk ola-

rak değil, kanun mucibince istifade edi-

yordu.

Ben bu gibilerine (kanun Türkü) di-

yorum.

(Mişon Vantura) seslenmedi.

Sadece başını salladı.

Fakat..

«Cevap ver!

Zaruret olmadıkça Türkçe konuşma -

duğın, adın (Mişon Vantura) olduğu hal -

de; Türk üniversitesinde senelerce pro -

fesörlük ettiğin halde; kâkıncılara seben -

ne?!

Dedim..

Bana, öz Türklerle yahudiler arasında

hissen olsun bir fark gözetildiğini, onlara

öz Türkler gibi inanılmadığını ima etmek

istedi.

Kendi hesabıma, böyle bir fark göze -

tilmesini çok yerinde bulduğumu hatıra -

larım la kendisine anlattım.

Bunlardan birisi şudur:

İki üç sene önce:

İzmirde, Göztepede, durak yerinde

tramvay bekliyorum.

Yanıbaşında genç yahudi erkeklerle,

kızlar sokak ortasında kakkahalarla konu -

şuyorlar.

Tabî İspanyolca konuşuyorlar.

Ve yine tabî bir şey anlamıyorum.

Fakat..

Sık sık geçen Türkçe kelimelerden

Türkçeyle alay edildiğini sezmede zor -

luk çekmiyorum.

Türk gençleri duvarlara yaftalar ya -

pıştırmış:

«Vatandaş Türkçe konuş!»

Bunu birbirlerine yahudi şivesile söy -

lüyorlar. Ama ne şive?!

İnsan kendini (Barslon) da yahut Filis -

tinde sanacak!

Alay bu kadarla kalmıyor.

Türkçe kelimeler yahudi şivesile, sanki

her hangi bir tiyatro sahnesinde musevi

rolü yapan bir paskal konuşur halini alı -

yor.

Bir aralık içlerinden birisi öz yahudi -

ceyle bir şeyler mıldandı ve sustular.

Bereket versin tramvay da gelmişti.

Bu acıklı sahnenin daha fazla şahidi ol -

maktan kurtuldum.

Vantura ile bu konuşmamızı; Kamutay

Başkan vekillerinden Bay Fikret te köşe -

den dinliyoruz.

Sayın profesör bir şeyler söylemedi.

Yalnız üzülmüş bir halde gülümsedi.

★ ★

Vapurdayım..

Adadan İstanbula iniyorum.

Güvertede dolaşıyorum.

Bastonumu elimden düşürdüm.

On iki on üç yaşlarında bir mektepli

yardım etti. Ve bana bastonumu verdi.

Gösterdiği nezakete teşekkür ettim.

Fakat kasketinin renginden, şeridin -

den bir şeyler anlıyamadım.

Hangi okula gittiğini sordum.

Oldukça güzel bir Türkçe ile,

(Zapyon) dedi. Rum mektebi. Ve ne -

ler okuduğunu anlattı!

Büyükada: 15/2/936

ASKERİ BAHIŞLER.

Her Memleket Kendi Tayyarelerini Kendisi Yapmakla Mükelleftir

Birçok Tayyare Biriktirmek Değil, Fabrika Yapmak, Mühendis Yetiştirip Yarının İhtiyacını Karşılama Lâzımdır

Yazan: İntiyat Erkâniharp Binbaşısı C. D

«Milletlerin tayyarecilik faaliyetlerini ve bu meselede aldıkları tedbirleri her gün millete söylemeliyiz. Vatandaşın bunları sadece bilmesi bile tayyarecilikte nasıl çalışılması lâzım geldiğini anlatmak için kâfi bir teşviktir.»

İsmet İnönü

Yukarıya koyduğumuz satırlar, Türk Tayyare Cemiyetinin 1932 senesinde toplanmış olan beşinci kongresinde sayın başbakanımız general İsmet İnönünün söylemiş oldukları nutuktan alınmıştır. Türk vatandaşları tayyarecilik bugünkü vardığı yüksek merhale hakkında, ancak gazetelerde okuyabildiği yazıların genişliği nisbetinde bilgi sahibidir. Bu bilgi ona, bugün en süratli uçan tayyarenin saatte kaç kilometre yapabildiğini; en yükseğe çıkan tayyarenin yerden semaya doğru kaç bin metre uzaklaşabildiğini Lindbergin Amerikadan Avrupa'ya ilk geçen tayyareci olduğunu belki öğretmiştir. Fakat her hangi bir hava taarruzunda, bu tayyarelerin ne şekilde kullanılabileceğini, buna göre de nasıl korunmak icap ettiğini bilenler her halde çok azdır. Biz daha gençlerde Türk vatandaşlarını Tayyare Cemiyetine yardıma davet eden sayın Başbakanımızın işaret ettiği vazifelerin kendi hissemize düşen kısmını, bir Türk vatandaşının kudretimizin yettiği derecede bu sütünlarda yerine getirmeğe çalışacağız.

★

Evvelâ şunu söyleyelim ki «filân devletin üç bin tayyaresi var» denilince hemen bu üç bin tayyarenin hep birden, kara bulut gibi, bir yurdun semasını kaplayıvereceğini zannetmemelidir. Çünkü bir defa tayyarelerin muhtelif cinsi ve neveleri vardır.

Her tip tayyare ise aynı vazifeyi görmez. Bu, bir. Her devletin kendi coğrafyası ve siyasi vaziyeti bütün tayyarelerinin aynı istikamet ve hedef üzerine saldırmalarına imkân vermez. Bu da ikil « - Pekâlâ, 3000 tayyaresi olan bir devlet, düşmanı üzerine ne kadar tayyaresini sevk edebilir? » diyeceksiniz!.. Bunun uluorta tayinini imkân yoktur. Yazılarımızı takip edecek olan okuyucularımız bu soruların cevabını, vereceğimize malûmatı okuduktan sonra, kendi kendilerini çıkarabileceklerdir.

Bir de şuna işaret etmeliyiz: Yukarıda «bir», «iki» diye tesbit ettiğimiz noktaları ilk önceden söyleyişimizin sebebi halimizin bir kısmında, hattâ okumuş olanlardan bile, rasladığımız mübalâğalı zannıdır. Evet, tayyare, tehlikeli bir harp vasıtasıdır. Fakat kendisiyle başa çıkılması kadar bir vasıta değildir. Yeter ki ona karşı koruyucu tedbirler alınırken bu koruyucu vasıtalarının en başında gelen (tayyare) den de kâfi miktarda sahip olmak lâzım gözümlenmelidir. Bu itibarla Türkiye Cumhuriyeti hükümetinin ne derece isabetli bir yol üzerinde yürüdüğünü peşinen kabul etmek gerekir.

★

Şimdi tayyareleri, yapacakları işlere görecekleri vazifelere göre cins ve nevelere ayıralım:

Umumi surette tayyareler için, askerî, üç türlü vazife mevcuttur. Bu vazifeler şunlardır:

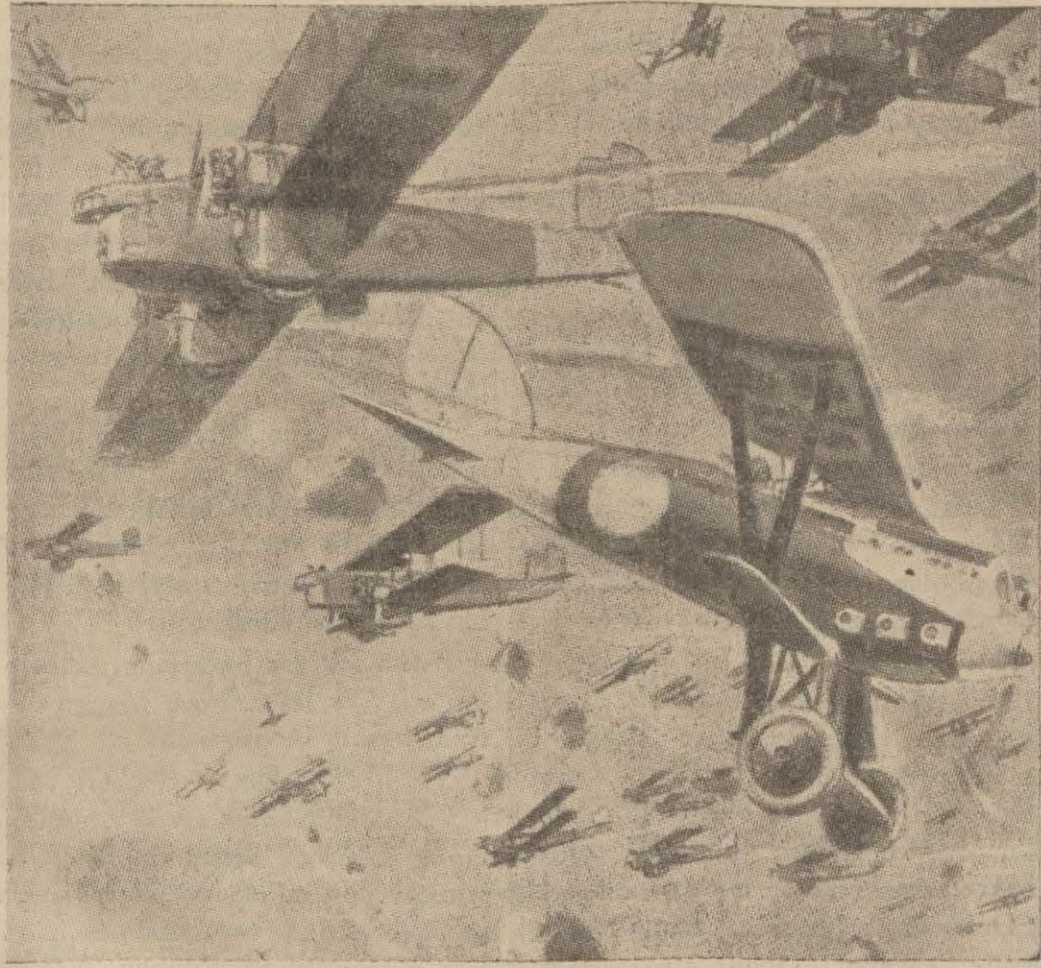
I — A) Düşmana doğru, çok uzaklara kadar uçarak, keşif yapmak;

B) Muayyen düşman hedeflerini tayyare altında bulundurmaktır.

II — Yerdeki canlı ve cansız düşman hedeflerini bulup bombalamaktır.

III — Havadaki düşman hedeflerini (balonlar, tayyareler) bulup ortadan kaldırmaktır.

Bu üç vazifeye nazaran da üç muhtelif tipte tayyareye lüzum vardır. Çünkü bu

Yarınki hava harpleri böyle olacak

vazifelerin her üçünü de başaracak tipte tayyare yapmak mümkün olmamıştır. İşte bu sebeple tayyareler umumi surette üç neve ayrılır:

- I — Keşif tayyareleri
- II — Bombardıman tayyareleri
- III — Av tayyareleri

(Keşif tayyareleri), düşman istikametine, çok uzaklara kadar uçup yere inmeden dönmek mecburiyetindedirler. Bu sebepten fazlaca benzin taşımaları; düşman tayyarelerinin takibinden kurtulmak ve uzun mesafeleri çabuk katetmek için aynı zamanda çok süratli olmaları; icabında kendilerini düşman tayyarelerine karşı müdafaa için ise makineli tüfekle teçhiz edilmeleri lâzımdır. Bundan maada, bu tayyarelerin çok yükseklerden uçarak düşmanın gözüne görünmeden hedeflerine varmaları da iktiza eylemektedir. Bu sebeple mümkün mertebe hafif te olmaları icap eder.

İşte her memleket kendisi için bir (keşif tayyaresi) tipi tesbit ederken ilk düşüneceği belli başlı esaslar bunlardır. Bu esaslardan ayrılmamak şartile diğer başka şartların da gözönünde tutulması iktiza eder. Meselâ: Bir keşif tayyaresinin, keşif neticesini kumandanlığa mutlaka verebilmesi çok mühimdir. Çünkü kumandanlık gerek düşmanın maksadını bu keşiflerden meydana çıkararak; gerekse kendi maksadını elde etmek için düşmanın hal ve vaziyetine göre tedbir ve tertipler alacaktır. O halde bir keşif tayyaresinin keşiften sağ ve sağlam dönmeye için hatıra ne gibi makul bir tedbir gelirse bu tedbir alınmalıdır. Bu tedbir ne olabilir?..

Bugünün ileri tekniği keşif tayyarelerini, gözle görmek suretile keşif yapmak mecburiyetinden ve güçlüğünden kurtarmış; gözünü yerini fotoğraf almıştır.

Fotoğraf makinelerinin ve malzemesinin çok terakki etmiş olması ise pek yükseklerden bile fotoğraf almağı mümkün kılmıştır. O halde keşif yapmak için mutlaka alçaklara inmeğe lüzum yoktur. Böyle olunca, karadan yapılacak atışlarla keşif tayyarelerine zarar vermek ihtimali çok azdır. Zaten keşif tayyareleri tek başlarına uçmak suretile hem görülmekten, hem de motör gücünü tüketmekten sakınırlar. Şu halde bunlar için karadan gelecek tehlike büyük değildir ve tehlikeye göre tedbir almayı düşünmek fazladır. Lâkin keşif tayyarelerinin korkunç düşmanları (av tayyareleri) dir. Bunlar, keşif tayyarelerine nazaran daha hafif, daha süratlidirler. Her hangi bir düşman tayyaresinin

motör sesi ve bu tayyarenin uçuş istikameti fenni dinleme aletleri ve haber alma vasıtaları ile tesbit edilir edilmez bu (av tayyareleri) derhal uçurularak hedefleri üzerine saldırlar; avlarını düşürünceye kadar onun etrafında pervane gibi döne-rek üstten, arkadan, yandan.. Hülâsa uygun istikametten ona hücum ve makineli tüfeklerle, ateş ederler. Şu halde keşif tayyarelerini av tayyarelerinin pencelerinden kurtarmak için ilk anda hatıra iki şey gelebilir: I — Ya bunların süratlerini daha çoğaltmak, 2 — Yahut bunları makineli tüfek ateşlerine karşı zırhlamak.. Fakat acaba bu tedbirler tehlikeyi ortadan kaldırılabilir mi?..

Sür'atini artırılması fayda vermez. Çünkü av tayyarelerini de sür'atleri daha çoğaltılabilir; onların elinden, sür'at sayesinde, kurtulmağa çabalamak, keşif tayyaresi için, beyhude ve bilâkis zararlıdır. Çünkü hafiflemek ve sür'at kazanmak için fazla yükten kurtulmak icap edecektir. Bu ise benzinin ve hattâ müdafaa silâhlarının dahi az taşınması neticesini doğuracak; o takdirde keşif tayyaresi hem kendini müdafaa edemeyecek, hem de havada daha az kalacak, yani çok uzaklara gidemeyecek demektir. İş böyle olunca, keşif tayyarelerinin en mühim bir şartı olan (çok uzaklara kadar ulaşabilmek) şartından ve kendini müdafaa etmek lüzumundan fedakârlık etmeğe, lüzumsuz yere, katlanmakta mana yoktur.

Gelelim zırhlama meselesine: Acaba bugün av tayyarelerinin kullandıkları hususî makineli tüfeklere karşı her mesafeden mukavemet edebilecek bir zırhın kalınlığı ne kadardır; bu kalınlıkta bir zırh tabakasıyla en lüzumlu kısımlarını kaplayacağımız bir keşif tayyaresinin ağırlığı ne kadar artar; bu takdirde böyle bir tayyare uçuş sür'atinden ne kadarını kaybeder; bu zırh tabakasını delip geçecek kudrette mermi atan daha kuvvetli bir makineli tüfek yapılarak av tayyarelerine konulursa av tayyareleri sür'atlerinden ne kadar kaybederler; bu sür'atten kaybetme nisbeti hangi tayyarenin lehine, hangisinin aleyhine olur?..

İkinci bir misal: Keşif tayyarelerine, karada göreceklere kıymetli bir hedefe karşı atmak üzere bomba verelim mi?.. Vermiyelim mi?.. Verirsek bu bombaların adedi ve her birinin ağırlığı ne olsun?.. Yoksa «keşif tayyaresinin vazifesi keşif yapıp, düşmana görünmeden dönmektir; ona başka vazife

Babasını Öldüren Bu İzmirli Genç Deli Mi?

(Baş taraftı 1 inci yüzde)

Hâdise Kahramanlar mahallesi - nin Şehitler caddesinde 31 numaralı evde olmuştur. Hâdisenin tafsilâtı şöyledir: Son zamanlarda Sabrinin hareketlerinde şuuruzluk olduğu nazarı dikkati celbetmekte imiş. 25 yaşlarında bir genç olan Sabri hâdisesin gecesi evinde, babası maliye tahsildarlarından Ahmet Hilmi, dul hemşiresi Fitnat ve annesi Ayşe ile oturuyormuş. Bir aralık tahsildar Ahmet Hilmi, traş olmak üzere odadan çıkmış aradan daha iki dakika geçmeden dışarıdan ihtiyar babanın acı çığlıkları işidilmiştir:

— Of, yandım. Yapma Sabri!

Bunun ardından da ihtiyar babanın yerlere yıkıldığı duyulmuş, ana kız dışarıya fırlayınca Sabrinin elinde büyük bir bıçakla babasının üzerine eğildiğini görmüşler. Dul hemşire Fitnat kardeşinin üzerine yürüyerek elinden bıçağını almak isteyince onu da ağır yaralamış.

İş bu şekle dökülünce Sabri evin avlusuna çıkmış ve sokak kapısını arkadan sürmelemiştir. Evden yükselen acı çığlıkları işidenler işte bu sırada hâdiseden zabıtayı haberdar etmişlerdir. Hâdise yerine zabıta memurlarının geldiğini gören Sabri bu sefer onlara ateş etmeğe başlamış; evvelâ polis nokta memurlarından Hamdiyi tabanca kurşunule hafifce yaralamış; bu sırada oradan geçmekte olan fırıncı Mustafa ile Yaşar oğlu Yusuf ta kurşun yağmuru altında yaralanmışlardır.

Emniyet direktörü Feyzi Akkor, müddeiumumî muavini Mümtaz ve Emniyet adli ve idari kısım şefleri hâdise yerine geldikleri zaman zabıta ile deli Sabri arasında karşılıklı ateşin devam ettiğini görmüşlerdir. Zabıta azılı katili her halde diri olarak yakalamak istediği için büyük bir dikkatle hareket etmiş, evin etrafını abluka altına almıştır. Nihayet komşu evden Sabrinin evine giren zabıta memurları katile seslenmişlerdir:

— Eller yukarı, teslim ol!..

Katil bunun üzerine teslim olmuştur.

★

Katil Sabri bu cinayeti neden işlediğini, neden yoldan geçeni, hemşiresini ve zabıta memurunu yaraladığını izah edememektedir. Onun sarfettiği biricik cümle şudur:

— Babam benim namusuma tecavüz etmişti. Onun için öldürdüm.

Çok namuslu ve iyi tanınmış bir zat olan ihtiyar baba Ahmet Hilmiden böyle bir hareket beklenmemekle beraber Sabri muayene ettirilmiş ve bu iddiasının varit olmadığı sabit olmuştur. Sabri bundan bir müddet önce akıl hastanesine sevk edilerek bir müddet müşahede altına alınmıştı. Kendisinin bu cinayeti şuurla işleyip işlemediğini meydana çıkarmak üzere tekrar müşahede altına alınması muvafık görülmüştür.

Ad. Bil.

Biga Ağaçlanıyor

Biga (Özel) — Buraya Çanak - kaleden 10 bin akasya fidanı gönderilmiş, munasip yerlere dikilmek üzere halka bedava dağıtılmıştır. Fidanlar caddelere, evlerin ve dükkanların önlerine dikilmiştir. Bir kaç yıl sonra kasabanın bütün caddeleri akasya ağaçlarıyla gölgelenmiş olacaktır.

TAKVİM

ŞUBAT					
Rural sene 1352	16		Arabi sene 1354		
Kasım 101	Resmî sene 1936			Şubat 3	
PAZAR					
SABAH		Zilkade		İMSAK	
S.	D.	S.	D.	S.	D.
1	12	22		11	39
6	55			5	16
Öğle		İkinci	Akşam	Yatsı	
S.	D.	S.	D.	S.	D.
E,	6 45	9 39	12 —	1	32
Z.	12 28	15 22	17 43	19	14

fe vermek asıl vazifesini ihmal etmek olur» diyip bomba vermeğe yanaşmıyalım mı?..

Üçüncü bir misal:

Keşif tayyareleri bir kişilik mi olsun, iki kişilik mi?.. Bir kişilik olmakta hafiflik ve sür'at; iki kişilik olmakta kendini düşman tayyarelerine karşı müdafaa kudreti ve iyi keşif yapma imkânı artar.. Acaba hangi şıkı tercih edelim?..

İşte misal olarak ileri sürdüğümüz bu meseleler gibi diğer muhtelif meseleleri de böylece didikliyerek neticede bir karara vasıl oluruz ve keşif tayyarelerimizi bu karara uygun olarak yapıyoruz. Fakat bütün bu meseleleri tetkik ve mütele ederken, keşif tayyareleri için, şu dört esaslı şartı daima gözönünde bulunduruyor ve onlardan fedakârlık etmeğe razı olamayız:

Birincisi: İcabında çok uzaklara kadar gidip gelebilmek için kâfi derecede benzin

İkincisi: Hem uzaklara kadar gidebilmek, hem de düşman tayyarelerinin takibinden kurtulabilmek için çok sür'atli olmak.

Üçüncüsü: İcabında kendini müdafaa için makineli tüfeklerle bezenmiş olmak.

Dördüncüsü: Çok yükseklerde kadar çıkabilmek

Görülüyor ki bu dört şartın ikinci ve dördüncüsü hafiflik istediği halde birinci ve üçüncüsünü keşif tayyarelerinin ağırlaşmasına sebep olacak şeylerdir.

Bu dört esaslı şart tesbit edilirken dahi birbirile çatışan lüzumlarla karşılaşılmaktadır. İşte gerek keşif tayyareleri için en evvel düşünülmesi iktiza eden bu dört şarttan hangisini diğerlerinden daha üstün tutmak icap ettiğini; gerekse av bombardıman tayyarelerinin tiplerini tayin edecek olan şeyler şunlardır:

I — Memleketin coğrafi vaziyeti

2 — İktisadi ve sinai vaziyeti

3 — Umumi siyaseti

Şu halde her memleketin tayyare tipleri birbirinin aynı olmaz. Buna nazaran ortaya çıkan hakikat şudur:

Her memleket kendi tayyarelerini kendisi yapmakla mükelleftir. Bu lüzum şu sebeplerden de varittir:

A) Fennin ve binnetice tayyarelerin terakkileri günden güne artmaktadır. Şu halde dün yapılan tayyare bugünün ihtiyaçlarını karşılamaz. Demek oluyor ki elde bir çok tayyare biriktirmek değil, para biriktirip, fabrika yapıp, fenni terakkileri her gün takip edecek mühendis yetiştirip yarının ihtiyacını karşılamak mecburiyeti vardır.

B) Tehlike, her zaman, «geliyor» demez. Çok defa birdenbire gelir, çatar. Hele bundan sonra hep böyle olacaktır. Eğer memlekette tayyare yapacak para, fabrika, mühendis, ustabaşı, amele ve nihayet malzeme yoksa ne bütün bunları, ne de tayyarenin kendisini dışardan vakit ve zamanile temin ve tedarik etmek mümkün olmaz. Fakat bir taraftan da bugün hiç tayyaresiz kalmak büyük tedbirsizlik olur. Şu halde bir taraftan elde, yarın tayyarelerini yetiştirecek ve ufak tefek tehlike ihtimallerini karşılayacak kadar tayyare bulundururken diğer taraftan da memlekette tayyare sanayiini vücuda getirmek lâzımdır. Cumhuriyet Türkiye hükümetinin takip ettiği sanayileşme programının bu bakımdan dahi ne kadar büyük ve ehemmiyetli bir kıymeti olduğunu düşündüğümüz zaman milletimizi mektepsiz, yolsuz, hasta ve uyusuk bırakmak günahını asırlarca işlemiş olan geçmiş saltanat idarelerine her an lanet etmemesi için insanın kör ve izansız olması lâzım gelir.

Akdeniz incisi

Yazan : Kadircan Kafli 16/2/1936

Malta Korsanları Hayfa Ve Berut Kıyılarına Akınlar Yapıyorlardı

Bu adam burada ne geziyordu?.. Onu kim yaralamış, sonsuz denizin ortasında tek başına bırakmıştı?..

Durmuş reis kayığın her tarafına göz gezdirdiği halde bir şey görmedi. Yalnız ihtiyar yaralının avuçlarından birinde beyaz ipekli bir kumaş vardı. Bu bir kadın elbisesinden koparılmıştı.

Bu da ne demektir?

İhtiyar:

— Su... Biraz su!..

Diye inliyordu. Hem de bunları türkçe söylüyordu.

Durmuş reis ve arkadaşları hayretten hayrete düşüyorlardı.

★

— 19 —

Kulaksız Alberto

Kulaksız Alberto geminin baş direğinin dibinde on sekiz yaşlarında bir delikanlının omuzuna bir yumruk vurarak homurdandı:

— Köpoğlu, gözünü dört aç...

Ne olursa olsun, ufukta bir gemi direği görür görmez dümene bağır... Biliyorsun ya Hayfadan Magosaya gelirken az daha Malta korsanlarına tutuluyorduk.

— Başüstüne... Açarım gözümü..

— İstersen açma, üstümüze saldırdıkları zaman onlara karşı koymadan önce senin gözlerini oyacağım. Franseskoya nasıl yaptım...

Delikanlı patronuna bakmağa bile korkuyor, direğe tırmanmak için acele ediyordu.

Alberto onun diğer omuzuna da bir yumruk atarak:

— Haydi, çık şimdi...

Diye bağırırdı.

Son korkuyu bir daha hatırladı:

Malta korsanlarının iki koca kadirgasi onun arkasından geliyordu.

Zavallı Fransesko belki o sırada Venediği ve oradaki sevdiklerini düşünüyordu. Bunun için arasına geminin provasının bulunduğu tarafta bakıyor, geriye dönmüyordu.

Korsanların onları kovaladıkları ise ancak güvertedekilerden biri tarafından görülmesi ve haber verilmişti. O zamana kadar da pek çok vakit kaybedilmişti.

Malta korsanları son zamanlarda buralara dadanmışlardı. Artık İskenderiye beyi Şoluk Mehmedin korkusile Nil kızlarına sokulamadıkları için son akınlarını Hayfa ve Beyrut kıyılarına yapmışlardı. Bu akınlarda Venediğin devlet gemilerinden başka ne görürlerse avlıyorlardı. Halbuki Kulaksız Albertonun gemisi fazla olarak bir esir gemisi idi.

Albertonun Romatizması

Kulaksız Alberto genç yaşta Anderya Doryaya casusluk yaparken Turgut reisin eline geçmiş, fena kulandığı kulakları kesilerek gemilerden birinde küreğe zincirlenmişti. Orada on iki yıl kaldıktan sonra romatizma almış, elleri ve ayakları tutmamaya başlamıştı. Turgut reisin gemisindeki esirleri kurtarmak için Trablusa gelen papazlar onun için de biraz para vermişler ve bir daha denize çıkmamak şartile kurtarmışlardı.

Fakat Alberto iyi olur olmaz gemiye yazılmış, uzun valla...

çalışarak esirci Piyetro Gatanonun gözüne girmiş, onun dul kızını almış, kaynatası ölünce de bütün malına ve parasına konmuştu. Şimdi işte o da pek kârlı bir iş olan esirciliğe devam ediyordu.

Malta korsanlarını görür görmez tepesi atmıştı. Bir yandan kürekçileri kırbaçlar ve yelkenleri alabilirdiğine açarken, diğer yandan da zavallı Franseskonun gözlerini iki hançer sokuşile kör etmiş, denize atmıştı.

O, gemiye aldığı tayfaları da birer esir gibi kullandığı için her seferinde yeni tayfalar almağa mecbur oluyordu. Bu onun için de aşağı yukarı kârlı oluyordu.

O Malta korsanlarının ellerinden kurtulamıyacaktı.

Rodosa

Doğru

Fakat bu sefer talih çok iyi gitmişti.

İskele tarafında, korsanları arayan Şoluk Mehmedin filosu görünmüş, o zaman geminin rotasını hemen şimale çevirmişti. Şoluk Mehmet Malta korsanlarını bırakıp ta onun ardına düşecek değildi ya.. Malta korsanları da can kaygusuna düşmüşlerdi.

Maltilılar cenuba doğru kaçmağa başlamışlar, Şoluk Mehmet onların arkalarına düşmüş, Alberto da kurtulmuştu.

Alberto, yüzünü hemen hemen kapamakta olan kırçıl sakalını ve bıyıklarını sıvazlıyor, romatizmadan beri olduğu gibi iki tarafa yalpa vurarak kış kasaraya doğru ilerliyordu. Geminin rotasını elden geldiği kadar cenuba vuruyor, böylelikle Rodos taraflarında toplanmış olan Türk gemilerine görünmemek istiyordu. Eğer bu seferi de şöyle kazasız belâsız atlattırsa dinlenmek, bu kazançlı olduğu kadar da korkulu olan işi bırakmak istiyordu. Belki bu sefer de, evvelki seferlerde olduğu gibi bu isteğini yenemeyecek, yeniden denize açılmaktan kendini alakoyamayacaktı. Fakat savaş başlıyordu. Zaten bunu yapamazdı.

Alberto kış kasaraya çıktı. Kendisi gibi vahşi bakışlı, azgın denizci olan başlıca sekiz on adamile dümen önünde toplandılar. Alberto geriye dönerek doğan güneşe baktı:

— Fırtına yatıyor... Âlâ...

Diye mırıldandı.

Provayı

Karayeale Al

Adamlarından biri sordu:

— Puslaya bakılırsa çokça cenuba düşmüşüz. (Suda) ya uğramaktan vaz mı geçtik?

Alberto cevap verdi:

— Vaz geçemeyiz. Oradan su almak gerek. (Girid) in şark burnunu sıyrarak gideriz.

— O halde rotayı biraz şimale vuralım.

Alberto puslaya ve haritaya dikkatle baktı. Sonra dümeneciye emir verdi.

— Provayı karayeale al...

Geminin provası dönmeğe başlandı.

(Arkası var)

Spor

Heybeliadadaki Dünkü Koşu

Bugün Beşiktaşta Yapılacak Lik Maçları

Deniz Lisesinin hazırladığı büyük kır koşusu dün Heybeliadada muvafakiyetle yapılmıştır. 45 atletin iştirak ettiği bu kır koşusu 15 er kişilik takımlar arasında 3500 metrelik bir mesafe üzerinde yapılmıştır.

Müsabakaya Deniz Lisesi iki takımla, Efrat mektebi de bir takımla iştirak etmiştir.

Atletler, antrenör Luiz'in hareket işaretleriyle koşuya başlamışlardır.

Yarış yeri İsmet İnönü yolu - Rum mektebi arkasından Çam limanı, Şafak gazinosu önünden dolaşarak mektebe kadar olan yol olarak tesbit edilmiştir.

Büyük bir çekişmeden sonra Deniz lisesinden Ferit birinci, Efrat mektebinden Fethi ikinci, Deniz lisesinden Nureddin üçüncü olmuşlardır.

Müsabakayı birincilikle bitiren Ferit 3500 metrelik mesafeyi 13.28 dakikada koşmuştur.

Bugünkü Müsabakalar

İstanbul lik şampiyonasının geri kalmış olan maçlarından Beşiktaş-İstanbulspor takımları arasındaki müsabaka bugün Şeref stadında oynanacaktır.

Lik şampiyona maçlarında Fenerbahçeden başka bütün rakiplerini mağlûp etmiş olan Beşiktaş, Fenerbahçenin arkasında birinciliği kovalamaktadır. Bugün yapacağı müsabakayı kazanmak zarurinde olan Beşiktaşın likteki muvaffakiyeti, Fenerbahçenin, Galatasarayla yapacağı maçtan sonra taayyün etmiş olacaktır. Lik maçlarında zaman zaman düzgün oyun gösteren İstanbulspor, ekseriyetle Beşiktaş karşısında iyi oynamakla maruftur.

İstanbulsporun Beşiktaş karşısında muvaffakiyetli bir netice alması kendisine pek yaramaz ise de Beşiktaş için çok zararlı neticeler doğurabilir.

Bugün Şeref stadında ikinci lik maçlarına da devam edilecektir.

Bir Doktorun

Günlük Notlarından (*)

Sar'adan İleri Gelen

Rüya Hastalığı

(Karapiskül)

Egenin «Söke» merkezinde bir mürcimin muayenesini yapıyordum. Bu ansızın bir gün sokakta rasladığı üç jandarmayı elindeki tabanca ile öldürdüğü için tevkif edilmiş bir seneye yakın bir zaman muntazam bir ifadesi alınmamış daha evvelden hiç bir cinayetle alakası görülmemiş. Annesi öğlunun vaktile bir ağaçtan düştüğünü ve daha sonraları geceleri yatağında bağırduğunu ve yastığı kanlı salya ile ısladığını bazan baygınliklar geçirdiğini anlattı.

Muayene ettiğim bu hastada sar'a mevcut olduğunu teşhis ettim. Arada sırada kendini kaybederek ondan uzaklaştığını günlerce sonra tekrar evine sersem ve dalgın döndüğünü ve bazan hiddet ederek kavga ettiğini, zaman zaman şuurunu kaybettiğini tesbit ettim.

Başına radyografi yapıyordum. Kafakemiklerinin yan kısmında bir köklülük ve küçük bir boşluk ile içeriye doğru uzanan bir parça vardı.

Sar'anın rüyavi ve hâletî fecriye şeklinde seyreden bu hastayı hastaneyeye sevkettik. Ameliyat yapıldı. O iyileşti. Hastalığı sebebiyle yaptığı cinayeti anlaşılmasında oldu. Böyle sar'a şekillerine edebiyatı tıbbiyede de tesadüf ettim.

(*) Bu notları kesip saklayınız, yahut bir albüme yapıp koleksiyon yapınız. Sıkıntı zamanınızda bu notlar bir doktor gibi imdadınıza yetişebilir.

Mançu - Mogol Kuvvetleri Arasında Muharebeler

Siyasî Muharririmizin Mütaleaları

(Baş tarafı 1 inci yüzde)

Rusya ile harp ederek cenubi Manchuriyi ele geçirdi. 1928 senesi Japonyanın attığı ikinci mühim adıma şahit oldu. Çin devleti ile harp ederek bütün Manchuriyi zaptetti ve bu şekilde ele geçirdiği otuz milyon nüfuslu geniş ülkede yeni bir devlet kurarak adını Manchuko koydu.

Bu yeni devlet, doğrudan doğruya Japonyanın malıdır. Devletin bütün kuvvetleri Japonyanın ve Japonların elindedir. Fakat Japonya Manchurya halkını Çin tahakkümünden, Çin militaristlerinin cebrutundan kurtarmış vaziyetini almak istediği için Manchukoyu ayrı ve müstakil bir devletmiş gibi gösteriyor ve bununla bir kaç maksat gözetiyor.

Mançuri, Çin ülkesinin mukadderatına hâkim olan ve 1910 inkılabında saltanatları yıkılan Mançu hanedanının asıl yurdudur. Mançuri halkı ile Çindeki muhafazakârlar hâlâ bu hanedana bağlıdır.

Onun için bu hanedana mensup olan son Çin imparatoru Mançu devletinin başına getirilmiştir.

Sonra Moğollar ötedenberi Mançu hanedanına bağlılıkları ile tanınmışlardır. Mançu hanedanı Moğolların yardımı ile Çini ele geçirmişler ve saltanat mevkîinde tutunabilmek için onlara güvenmişlerdi. Mançu hanedanını yeni bir imparatorluğun başına getirmek için Moğolları ve yurtlarını Manchukoya bağlamak için atılmış büyük bir adımdı. Bunu yeni ve mühim adımlar takip edeceğinde şüphe yoktur.

Mançuko devletinin esas itibariyle Moğollarla birleşmek ve Mogolistanı Manchukoya katmak üzere kurulduğunu gösterdikten sonra dış Moğolistanı geçmek icap eder.

Dış Mogolistan Mançuri, Çin ve Sovyet Rusyaya bitişik bir memleketdir. Nüfusu çok azdır. Meraları hayvan yetiştirmeğe müsaittir. Dış Mogolistanın asıl ehemmiyeti, coğrafi vaziyetindedir. Sovyet Rusya ile Çin ülkeleri, onun sayesinde bitişebiliyor ve Rusya ile Çin arasındaki temas devam ediyor.

Dış Mogolistan bugün Sovyet Rusyanın himayesi altındadır. Nasıl Manchuko Japon himayesi altında ise Dış Mogolistan da aynı şekilde Sovyet Rusyanın himayesine tâbidir. Görünüşte Manchuko ile dış Mogolistan arasında ihtilâflar, gerginlikler göze çarpar. Hakikatte bu ihtilâflar ve bu gerginlikler Japonya ile Sovyet Rusya arasında. Manchuko ile dış Mogolistan devletleri, birer maske vazifesini yapar. Bu maskenin arkasındaki asıl çehreler, Uzak Şarkta birbirinin müthiş rakibi olan Japonya ile Sovyet Rusyadadır.

Japonyanın bütün emeli Sovyet Rusyayı Uzak Şarkın rekabet sahasından uzaklaştırmak ve bu rekabeti İngiltere, Amerika ve kendisine hasretmektir.

Çünkü İngiltere ile Amerika, Uzak Şarkta, Japonyaya karşı tecavüzî bir vaziyet alamazlar. Ona karşı tecavüzî vaziyet alabilecek biricik devlet Sovyet Rusyadır. Amerika ile İngilterenin başlanındaki dertler onların bu sırada Uzak Şark ile canlı bir surette uğraşmalarına mâni olduğu için Japonya da bu fırsattan istifade ederek Sovyet Rusyayı elinden geldiği kadar uzaklaştırmak, bilhassa Çin içlerine nüfuz etmesine, Çinlilerle birleşik bir Çin teşkil etmesine mâni olmak istemektedir.

Dış Mogolistan, Sovyet Rusya ile

Askerî Muharririmizin Mütaleaları

(Baş tarafı 1 inci yüzde)

Tas ajansının verdiği tafsillatla 500 kişilik, iki tank ve iki tayyare takviyeli, kamyonlara bindirilmiş (Mançu - Japon) kuvvetinin dış Mogolistan hudut karakollarından birisine taarruz ettiği ve huduttan 10 kilometre kadar içerilere girdiği anlaşıyor.

Mançu dış bakanının ve Japon riciyesinden selâhiyettar bir zatın beyanatına bakılırsa siyasî yollardan işin mes'uliyeti (Mançu - Japon) kuvvetlerinin üzerinden kaldırılarak hasım tarafın üzerine yükletilmektedir.

İlk taarruzu hangi taraf yapmış olsa olsun bizim için ehemmiyeti fazla olan şey Manchuko ve Japon siyasetlerinin söyledikleri şu sözdür:

«Bu hâdis, ilân edilmeksizin başlamış bir harp demektir.»

Demek oluyor ki Japonya ve o tabii müttefiki olan Manchuko harp başlamaktan çekinmeyeceklerdir.

Böyle bir şey beklenmeyen bir hâdis de değildir. Gelen haberler (Mançuko) kuvvetlerinin Japonlar tarafından takviye edilmiş olduklarını bildirdiği gibi Londradan (hususî) işaret gelmiş bir telgraf da iki Sovyet tayyaresinin Japon kıtaatına bomba atmaları haberini vermektedir. Şu hâlde zarar Sovyet Rusyanın da fiilen katışması ile yeni bir Rus - Japon binin başlaması ihtimal dahilindedir.

Bu hâdisenin önüne siyasî bir şekilde geçilmesi ihtimali az görünüyorsa Japonyanın Uzak Şarkta siyasî melleri, (Mançuko) devletini ne şekilde kurduğunu malûm olduğu gibi - Manchuko ve Sovyet Rusya toprakları arasında bulunan dış Mogolistanı da ele geçirmeğe çalıştığı ve İngiltere Amerika gibi devletlerin meşgul oldukları bir sırada Rusyayı da Uzak Şarkta rekabet sahasından uzaklaştırmak istediği bilinmiyen bir hâdisedir.

Sovyet Rusya ise Manchuriden sonra dış Mogolistanın da Japonlarca mutlak nüfuzu veya doğrudan doğruya hâkimiyetleri altına geçmesi ihtimalinden sinirlenmekte ve bu sebeple dış Mogolistanı himaye eylemekte.

Son gelen haberler Japonların Mogolistanı da istilâ etmek hususunda emellerine kavuşmak üzere fiilen harekâta başlamakta gecikmiyemelerini göstermektedir. Buna nazaran mevzuu bahsolacak sual Sovyet Rusyanın bu yeni Japon istilâ hareketi karşısında alacağı vaziyettir.

Bu vaziyetin siyasî sadakade ve istikametini tayin edecek şey Sovyet Rusyanın Japonya ile bir harbi göze alıp almadır. Keyfiyetidir.

Sovyet Rusya bugün kendisinin askerlik bakımından, Japonyaya karşı kâfi derecede kuvvetli görüyorsa bu harbi göze almakta tereddüt etmeyeceğine şüphe yoktur.

Rus - Japon harbi ihtimali karşısında iki taraftan hangisinin bu harbi kazanması muhtemel olduğu hakkında şahsî düşüncelerimizi, sırası gelince, bu sütunlarda yazacağız.

Çin arasındaki muvasalayı temin ettiği için Japonların ilk hedefi bu muvasalayı kesmektir.

Dış Mogolistan ile Manchuko arasında da ikide birde tehlikeli hudut hâdiseleri vuku bulmasının, Japonya ile Sovyet Rusya münasebetlerinde gerginlikler görülmesinin sebebi budur.

Uzak Şarkta Rusya ile Japonyanın arasında harp vuku bulduğu takdirde Japonyanın emperyalizm programını sebep olacaktır.

TÜRKLER ROMA KAPILARINDA

Yazan: Gerhart Ellert — 94 — 16/2/1936 Çeviren: Arif Cemil

İki Taraf Ordusu Tamamile Harp Haline Geçmiş Bulunuyordu

Baş kumandan bir aralık ona dedi ki: «Avitüs, Daçyanın steplerinde geçirdiğimiz günü hatırlıyor musun? Ölen kralı Ruhanın cenaze merasimi yapılıyor?»

«Pek âla hatırlıyorum. Fakat içinde bulunduğumuz vaziyetin maziye düşünemeyecek kadar beni meşgul ettiğini sana söylersem affedersin değil mi?»

Beklemek Lâzım!

Aetiüs gülümseyerek arkadaşına baktı. Avitüs kızardı. Baş kumandanın o esnada başka bir şey düşündüğünü biliyordu. Villa Avitakum'da oturan ve edebiyata ve ulümü fünuna âşık olan sulhperver adamın bizzat tekrar silâha sarılacağını kim hatıra getirirdi.

Aetiüs'ün bu düşüncesini söylenmeden keşfeden Avitüs dedi ki:

«Huy canın yongasıdır, derler, Aetiüs. Senin emrin altında yaşamak herhalde çok hoş bir şey.»

Aetiüs cevap olarak şunu söyledi: «Hünler tereddüt ediyorlar. Beklemek lâzım. Sabır bize zaferi temin edecektir.»

★ ★ ★

«Beklemek lâzım.»

Ostrogotların Kralı en genç kardeşini beşinci defa olarak kral Attilâ nezdine gönderdi. Güneş yükseldi. Harp için en müsait zamanı kaybediyoruz, dedirtti. Attilâ bir ağacın gölgesi altında, sırtını ağaç gövdesine dayadığı halde yerinden kılmıdamadan oturuyor ve:

«Beklemek lâzım. Güneş yüzümüze vuruyor. Düşmanı iyi göremeyiz.» diyordu.

Kral Ardarih te bir postacı göndererek dedirtti ki:

«Düşman kancıklık ediyor; bize hücum etmek niyetinde değil. Çarpışmağa cesaret edemeyen iki kedi gibi birbirimizi tecessüsle mi vakit geçireceğiz?»

Hain Sangiban

Cevap: «Bekleyelim. Savaşımız daha kısa sürecek diye mertliğimiz de azalmıyacak ya!»

Öyle vakti oldu. Güneş sıcağı, yaz sıcağı. Fena değil. Hünler buna alışkındırlar; Germanlar da dayansınlar.

Düşman ordusu da istirahatte. Alanlar merkeze geçti ha? Hain Sangiban? Hücum buradan başlayacağız—buradan, buradan! Rezil herif ilk gelenler içinde bulunacak. Burgonyalılar da merkezde öyle mi? Âla, âla, onların ne mal olduklarını Metiste öğrendik. Franklar? Breonlar? Haydi, ortadan ikiye ayralım, düşman ordusunu parçalayalım, dağıtalım, cepheyi ezelim. —Sangibanı gebertelim— Aetiüs —oh— Aetiüs! — Onun da vücudunu ortadan kaldıralım.

«Hücum! Haydi hücum!»
«Attilâ! Attilâ!»
«Kral Attilâ nerede?»
«Kral ön safta, en ileride!»
«Attilâ!»

Harp Başladı

Alanlar bu hücumu dayanabilecekler mi? Hayır! Bunu yapamıyacaklar! Atl mızrakların üzerine, parçala Roma kılıçlarını, kulaç atarak yüz nehrin dalgaları üzerinde imişsin gibi düşman okları içinde yüz!..

Saralıyorlar mı, o Alanlar? Evet, geri çekiliyorlar, imdat arıyorlar.— Romalıların boru sinyalleri? Bu ne demek? Lejyonlar yardım mı koşacaklar? Hayır... Haniya Franklar nerede? Kaçmışlar! Helvetiyalılar kaçmışlar! — Bur-

Geçenki Bilmecemizde Kazananlar

LÂSTİK TOP

İstanbul 49 uncu mektep 4 ten 35 Hikmet, İstanbul 49 uncu mektep 20 Mediha, Mahmutpaşa Handan hanı No. 5 te terzi M. oğlu Rifat Orhon.

BOYA KALEMİ

Paşabahçe İncirköy No. 16 da Zuhul Zihni, İzmit T. E. D. D. deposunda depo müdürü kıza Beria Erden, Beyoğlu 45 inci mektep 149 sınıf 4/A dan Gabriyel, Konya 91 numaralı sokak No. 14 te Kemal Şenol, Beşiktaş 18 inci mektep 599 Köksal.

BÜYÜK SULU BOYA

Ankara Cebeci Demirlibahçe Özgüller sokak No. 3 Bedia Osman, Boğaziçi lisesinden 199 Şehime Kemal, Eskişehir Zaffer mektebi 4 üncü sınıf 146 Zehra, Pangaltı istasyonu No. 7 de Nazire, Eskişehir lisesi 2/E den 529 Orhan.

KÜÇÜK SULU BOYA

İstanbul, 54 üncü mektep 110 Şemseddin Ataş, Babaeski ilk mektep 5 ten 132 Münir Onah, Kuleli askerî lisesi 9/8 den 1054 Fuat Akar, Tarsus Türkocağı mektebi 342 Ali Dönmez, İstanbul Vefa lisesi 346 Süleyman Özdağ.

Kart

Eskişehir İnkılâp mektebi 5 ten 45 Neriman, Balıkesir kız orta mektebi 25 Müşerref, Kütahya Hükümet cad. kahveci M. Ali vasitasile Hakkı, Ankara Yenisehir Tuna cad. Balık sokak 6 da Fikret Tanrı, Elâziz orta mektep 1/4 ten 868 M. Muzafer, İstanbul 20 nci mektep 3 ten 167 Nüzhet Türkân, İzmit Akça hoca mektebi 4 nci sınıf 128 Süheylâ, Ankara Cebeci Demirbahçe Özgürallar sokağı 3 te Bedia Okur, Zonguldak Çaycuma Burun Kaya gölü mektebi 48 Aziz, İzmir Türk pazasında No. 63 te Asri lokantada Leon, İzmir mayın grupu Mudanyalı Nuri oğlu Selim, Ankara İnönü mektebi 3 ten 700, Sedat, Sivas lise 1/B den 698 İzzettin, Sivas kız orta mektep 2/A dan 137 Turhan Ülcayto, Bursa Muradiye 2 nci Murat mahallesi 8 de Ferit Yel, Elâziz orta mektep 3/A dan 259 F. Öney, Yalvaç orta mektep T. öğretmeni oğlu İlhan Dilmacı, Çerkesköy kolonyacı Kenan, Ankara Bayındırlık inşaat resimhanesi ressamı M. Tokyanda G. M. Tok, İstanbul Sen Jorj kız orta mektebi Nevin, Konya Ereğlisi Ziraat Bank depo memuru Hamza oğlu Recai, Kütahya Emet kazası Kapaklıca mahallesi Gurbet oğlu Rıza, Ankara Gazi lisesi 3 ten 83 Kahir Etiz, Adapazarı Kuyudibi cad. zahireci Hüseyin oğlu Nihat, Eskişehir lise 2/E den 524 Orhan, Samsun inhisarlarca Mustafa kızı Güler Tarhan, Kayseri İstiklâl mektebi 474 Cabir Güner, Samsun orta mektep 237 Naci Akın, Beşiktaş 18 inci mektep 336 Rifat, Bursa Namazgâh mektebi sınıf 5 ten Mansur, Urfa askerî ihtisas mahkemesi başkanı Alpl Sabri kızı Peyhan, Uzunköprü Bezaz Mehmet Sabri kızı Leman, Havran 2 nci mektep 5 ten 145 H. Hüsnü, Urfa askerî ihtisas mahkemesi azasından Avni kızı Nermin, Samsun Çarşamba merkez ilk mektebi sınıf 4 ten 288 İsmail, Kayseri Kor. B. Ce. YB. H. K. oğlu Aslan Kaplan, Tarsus Duatepe mektebinden 253 Necati, Burdur orta mektep sınıf 2 den 173 A. Oktay, Ankara Hacıbayram camii arka sokak No. 21 de Leman, Ankara Boğatırlar No. 6 da Necdet, Babaeski birinci ilk mektep 3 ten 34 Kenan, Konya askerî orta mektep hesap memuru Mes'ut oğlu Hikmet, Konya gedikli küçük subay mektebi hesap memuru Şevki oğlu Kemal, Konya 19 mayıs mektebi sınıf birde 280 Hermine, Ankara gümrük ve inhisarlar V. muhasebe müdürlüğü tetkik M. Kâzım, Ankara Atatürk kız mektebi 3/B den 289 Sueda Kadri, Ankara İnönü mektebi sınıf 3 ten Mukaddes Gürkan, Büyükdada Nevroz mevkii No. 17 de Mihri, Beyoğlu Okçu Musa cad. Madencidisi han daire 5 te Selma.

Arabgirde Kaçakçılık Yapan Bir Muhtar Yakalandı

Arapkir, (Özel) — Ağın nahiyesine bağlı Efrek köyünden muhtar Halil kaçakçılık yapmaktan, Şükrü karısı hatice de bu kaçakçıya yataklık etmekten suçlu olarak yakalanmışlardır. Yapılan aramada bunların evlerinde bir hayli kaçak sigara kağıdı, bir yük kaçak tütün, bir çok ta cepane bulunmuştur.

HİKÂYE

İngilizceden çeviren: Hasnun Uşaklıgil

RAKİP

«Aşağıda okuyacağınız satırlar bir muharririn hayalinde doğmuş bir masal değildir. Her kadın veya erkeğin başından geçebilecek haki ki bir vak'adır ve hikâyenin muharririne bir şoför tarafından anlatılmıştır.»

Akşam saat (9) a doğru, büyük bir evin tam karşısında, mukabil yaya kaldırımın hizasında müşteri bekliyordum. Bir aralık karşı kaldırımdan bir adamın caddeye geçerek bana doğru geldiğini gördüm. Perişan, şaşkın bir vaziyeteydi, üzerinde bir haftadan beri uyumamış bir adam hali vardı.

«Demin buradan bir kadın müşteri aldınız mı? diye sordu. İnce, uzun boyludur. Arkasında akşam elbisesi vardır.»

«Maalesef! dedim. Bugün taksi'me hiç bir kadın müşteri binmedi.»

Bana bahşiş olarak yarım İngiliz uzattı ve tam çekilip gideceği sırada ki aradığı kadını gördü. Hakikaten güzel, ince ve uzun boylu idi. Erkek karşılamağa koştu. Caddenin ortasında heyecanlı heyecanlı konuştular. Sonra kadın bana geldi, otomobile bindi. Kapıyı kapatırken erkeğin pencereden:

«Eğer gece yarısına kadar bana telefon etmezseniz sizi aramağa gelirim, dediğini işittim.»

Kadın:

«Merak etmeyiniz, cevabını verdi, tam saat on ikide kapının zilini çekirim.»

Yola koyulduk ve erkeğin bana verdiği emir üzerine kadını Vest - Ende bir dans klübüne götürdükten sonra taksi yerine döndüm. Bu defa hiç müşteri çıkmadı. Yalnız saat on ikiyi yaklaşıırken, kısa boylu bir adamın büyük evin zilini çektiğini gördüm, cevap alamadım. Bana geldi:

«Bir iki saat evvel buradan genç bir kadını alarak bir dans klübüne götürdünüz mü? diye sordu.»

İstedığı malûmatı vermeği doğru bulmadım. Bunun üzerine adam otomobile bindi ve bana bir kaç saat evvel genç kadını götürdüğüm dans klübünün adresini verdi. Orada inip te bana para vermek için cüzdanımı çıkardığı zaman ellerinin titremekte olduğuna dikkat ettim. Çok şiddetli bir buhran geçiriyordu. Adam içeri girdi, ben de tekrar taksi yerime döndüm. Saat on iki buçuk olmuştu. Orada duralı iki dakika geçmemişti ki, ilk gördüğüm uzun boylu adam göründü ve bana üç dört saat evvel dans klübüne götürdüğüm genç kadını görüp görmediğimi sordu:

«Hayır! dedim.»

Kısa boylu bir erkeğin büyük eve gelip gelmediğini anlamak istedi:

«Evet, dedim. Onu da dans klübüne götürdüm.»

Yüzü bembeyaz kesildi:

«Bir dakika beni bekleyiniz, sonra bir yere gideceğiz, dedi ve koşarak ayrıldı. Anlaşılan yakın bir eve gitmiş olacak ki, bir kaç dakika sonra geldi, arkasında bir padesü geçirmişti. Otomobile bindi ve:

«Dans klübüne! emrini verdi.»

Gittikleri yer, dört köşe bir meydanlıktan kıvınlınca köşeye tesadüf eden bir binadır. Ben oraya takriben yüz metre kala siyah elbiseli ince uzun boylu kadını gördüm bir otomobile binliyordu, arkasında da o, kısa boylu erkek vardı, kadından sonra o da otomobile atladı, fakat bir memur veya bir komisyoner arkasından yetişti, adamı yakasından tutarak dışarıya çıkardı. Arkamdan bir ses işittim:

«Sürünüz! Hızlı! Son süratle! diye bağıyordu.»

Meydan تنها idi. Dosdoğru gidebilirdim. Fakat bir saniye gözüm yan tarafa ilişti, müşteri bir an evvel ileri

atılmak istiyormuş gibi bana doğru eğilmişti, elinde de bir tane otomatik tabanca vardı. Tam bu sırada yan taraftan bir otomobil çıktı, ben de bunu fırsat bilerek sürati kestim. Meydanı dosdoğru katedecek yerde, belediye nizamnamesine harfiyen riayet ederek sağ kolu takip ettim. Bu suretle kaybettığım iki dakika kâfi geldi. Dans evinin önüne vardığımız zaman ne kadın kalmıştı, ne de kısa boylu erkek!

Müşterim bir küfür savurarak yere atladı, rovelverini cebine koymuştu. Bir dakika etrafına bakındı, tekrar otomobile bindi:

«Geri gideceğiz!»

Geri gittik. Müşterim bu defa otomobilden inerken tamamen sükunet bulmuş görünüyordu. Bana:

«Dans klübüne giderken önümüze bir otomobilin çıkması çok iyi oldu, yoksa ben bu dakikada bir katil olacaktım, dedi ve beş lira bahşiş verecek büyük eve gitti. Kapıdan içeriye girdiğini gördüm. Bundan yarım saat sonra kısa boylu erkek tekrar meydana çıktı anlaşılan içmişti, sarhoş görünüyordu, bana:

«Acaba uzun boylu bir genç kızın bu eve geri geldiğini gördünüz mü? diye sordu.»

«Evet, dedim. Az sonra da uzun boylu bir erkek ona iltihak etti. Zannediyorum ki evlenmek üzeredirler!»

Kısa boylu erkek bana dik dik baktıktan sonra arkasını döndü ve karanlık bir sokağa doğru yürümeğe başladı.

Son Posta

İstanbul Gelir ve Para

BORSASI

15 - 2 - 1936

Türk Devlet Borçları

Lira	Lira
% 7,5 T. B. I 24,55	% 5 Hazine B. 57,75
% 7,5 T. B. II 22,50	Dahill İstikraz 95,00
% 7,5 T. B. III 22,80	

Devlet Demiryolları Borçları

Lira	Lira
Ergani 97,50	Anadolu I ve II 43,80
Sivas Erzurum 95,00	Anadolu M. 47,59

Sosyeteler Eshamı

Lira	Lira
İş. B. Mü. 90,00	İst. Tramvay 22,50
» » Hâ. 9,50	Bomonti 8,00
» » Name 9,60	Terkos 14,75
Merkez B. D. 62,15	A. Çimento 10,25

ÇEKLER

Krş.	I. T. L. için
İsterin 620,2	Liret 10,0246
F. Frangi 12,0575	Dolar 0,80425

NAKİT

Krş.	Krş.
20 F. Frangi 167,00	1 Mark 32
1 Dolar 124,00	20 Drahm 24,00
1 İsterlin 620	20 Leva 24
20 Liret 155	20 Ley 13,90

Borsa Dışında

L. K.	L. K.
Kredi Fonstye 188: senesi 107,00	Mübadil Bon. 73
1903 » 89,00	Gayri » 16,25
1911 » 84,00	Altın 950
	Mecidiye 00,00

Son Posta İLAN FIATLARI

- 1 — Gazetenin esas yazısı ile bir sütünün ilk satırı bir (santim) sayılır.
- 2 — Sayfasına göre bir santim ilân fiatı şunlardır:

sayfa 1	sayfa 2	sayfa 3	sayfa 5	Diğer yerler	Son sayfa
400 Krş.	250 Krş.	200 Krş.	100 Krş.	60 Krş.	30 Krş.

- 3 — Bir santimde vasatı (8) kelime vardır.
- 4 — İnce ve kalın yazılar tutacakları yere göre santimle ölçülür.

ÖLÜM MANGASI

"Son Posta",nın Tefrikanı: 2

Yazan: A. R.

Ağır Yaralı Olan Mülâzım Cemille Arkadaşları Petrofun Kesik Başını Razlığa Getirmişlerdi

Dünkü kısmın hülâsası:

Makedonyada Petrof çetesi ortalığı kasıp kavuruyordu. Türk köylerini basıyor, ana, baba, çocuk, çocuk demeden önüne geleni öldürüyordu. İşte bu sırada Makedonyadaki üçüncü orduya Cemil isiminde genç bir mülâzım geldi, kumandanla konuştu. Ve bir kaç gece sonra da gizlice aldığı otuz kadar efratla çıkıp gitti. Alayda bu tagayyüp hâdiseyi çabucak unutulmuştu. Herkes Petroftan bahsediyordu.

Petrof çetesi, kudurmuş bir hayvan sürüsü haline gelmişti. Şimdi, eskisinden daha sık fasılalarla köyler basılıyor; çetenin emirlerini dinlemeyen, istediklerini vermeyen köylüler ayaklarından asılıyor; ele geçen jandarmaların başları baltalarla koparılıyor; Rum kiliseleri, cayır cayır ateşlere yakılıyor; köprüler, bombalarla atılıyor; artık onun gezdiği muntakada köyden köye değil; evden eve geçmek bile mümkün bir hal alıyordu.

★

Razlık, büyük bir telâş içindeydi. Kaza kaymakamı ile alay kumandanı başbaşa vermişler; düşünmekteydiler. Çünkü, Petrof çetesinin Razlığı basacağına dair korkunç bir haber gelmişti.

Kasaba merkezindeki kuvvet, müdafaaya kâfi değildi. Civardan kuvvet celbedebilmek için ordu kumandanlığına ve vilâyete çekilen telgraflar da hiç bir netice vermemişti.

Alay kumandanı, kıvrım kıvrım kıvrınıyordu:

—Son ümidim, bu çocukta idi. Ondan da bir haber çıkmadı, diye söyleniyordu.

Nihayet bir gece yarısı; Razlığın garbındaki ormanlardan, derinden derine silah sesleri işitilmiş; bütün kasabayı dehşetli bir heyecana vermişti. Önce, teker teker başlayan bu silah sesleri, gittikçe artmış, biraz sonra âdeta bir meydan muharebesi halini almıştı.

Bu müsademe, ortalık aydınlanıncaya kadar devam etmiş; ondan sonra tek tek atılan iki silah sesiyle kesilmişti.... Biraz sonra, koşu koşu bir köy korucusu kasabaya gelmiş; yaralıların nakli için vesait istemişti.

Müsademeyi yapanlar ve yaralananlar kimlerdi?

Köy korucusu, bunun hakkında sarıh malûmat veremiyordu. İki Bulgar çetesinin yanlışlıkla birbirleriyle müsademeye tutuştuğundan, ve bunun biri de Petrof çetesi olması muhtemel olduğundan bahsediyordu.

Kasabadaki atlar ve katırlar, kâmil müsademe yerine gönderilmişti. Kasaba halkı da getirilecek yaralıların kimler olduğunu öğrenmek için yollara dökülmüşlerdi.

Biraz sonra uzaktan bir kalabalık görünmüştü. Bu kalabalığın önünde, ağaç dallarından yapılmış bir sedye, köylülerin omuzlarında yükseliyor; bu sediyenin arkasında da uzun bir sırığa takılmış olan kesik bir başın sallandığı farkediliyor; ve bu kesik başı takip eden bir yaralı kafesi, uzayıp gidiyordu.

Vak'a, çarçabuk anlaşılıyordu. O anda Razlıkta iki zıt his dalgalanmıştı. İşte, Petrof; bütün avanesiyle tepelenmiş; başı kesilerek bir sırığa takılmış; ibret olmak için kasabaya getirilmişti. Fakat buna mukabil; Petrof'u tepelenen mülâzım Cemilin göğsünü de üç hain kurşun, zımba gibi delmişti.

Mülâzım Cemil, henüz ölmemişti. Fakat, alay doktoru ile belediye tabibi verdikleri müşterek raporda, bu genç zabitten hiç bir ümit olmadığını resmen bildirmişlerdi.

Bu genç kahramanın bu hazin â-

Biraz sonra uzakta bir kalabalık görüldü. Önde bir sedye ve arkasında da uzun bir sırığa takılmış kesik bir baş vardı.

kıbeti, bütün kasabaya hazin bir acı vermişti. Hattâ, ordu namına parlak bir şeref teşkil edecek olan bu müsademe bir telgrafla Selâniğe bildirilen alay kumandanı ile kaza kaymakamı, bu müşterek raporlarına; aynen şu cümleyi ilâve etmişlerdi:

(Petrof çetesini, mahirane bir plânla pusuya düşüren mülâzım Cemil efendinin kahramanlığı, o müsademede bulunan yaralı efrat tarafından söylene söylene bitirilememektedir. Petrof çetesinin bütün efradı, hemen kâmil Cemil efendinin kurşunları ile tepelenmiştir. Hattâ, en sona kalan Petrof, henüz yaralı olan bir arkadaşının karşısına dikilmişti.)

— Sen de yaralısın, ben de yaralıyım. Belki ele geçer de, komitenin esrarına dair bir şeyler söyleriz. Sen beni öldür, ben de seni öldüreyim.

Demişti. Ve en son olarak bunların birbirlerine attıkları iki kurşun, yekdiğerinin beyinlerini delmiştir. İşte; Petrof kadar muannit bir şakiyi bu derecede bunaltan, ve kendi arkadaşının kurşunuyla ölüme sürüklemeye muvaffak olan mülâzım Cemil efendi, maalesef hayatını kaybetmek üzereydi. Bu havalıyı böyle bir belâyı uzmandan kurtaran bu fedakâr genç zabitin şimdi ölüm halinde bulunması, kasabada derin bir teessür husule getirmiştir. Hemen diyebiliriz ki şu anda kasaba, âdeta matem içindedir.)

Bu uzun telgrafla, Selânikten şu kısa cevap verilmiştir.

Razlık Kaymakamlığına

Sâyei şâhânedede, Petrof çetesinin kâmil ve meyten istisal edilmesi takdire şâyan görülmüş olmakla işbu müsademede muvaffakiyet gösterenlere birer maaş nisbetinde ikramiye verilerek bu vesile ile de zâtı akdesi hazreti padişahîye daâvatı hayriye isticlâb ettirilmesi temenni olunur.

O devirde, memleketin başında en korkunç bir felâket olan hafiyelik, bazan da işe yarıyordu.

Selânik vilâyetinin ve üçüncü ordu kumandanlığının pek ehemmiyetsiz bir alâka ile geçiştikleri; ve hattâ, bu parlak ve şerefli müsademede yaralananlar hakkında alelâde bir malûmat almağa bile lüzum görmedikleri bu hâdisenin bütün tafsilatını, Selânikte bulunan bir iki hafiyeye, mufassal raporlarla saraya bildirmişlerdi.

Bu hâdiseyi saraya bildirmekten maksatları, hissettikleri millî gurur ve hamiyet icabatından ziyade; her vakayı bütün incelikleriyle saraya arz edip padişahın gözüne girmek içindi.

Bu jurnalların İstanbul'a gönderilmesi üzerinden üç gün geçer geçmez, mabeyn baş kitabetinden Selânik vilâyetine şöyle bir telgraf gelmişti.

Selânik vilâyetine

(Bir hayli zamandan beri Razlık ve havalisinde icrayı şekavet eden Petrof

çetesinin sayeî satvetvâyeî hazreti padişahîde meyten ve kâmil istisal edilmesi memnuniyeti şâhaneyi mucip olduğundan işbu müsademede yararlıkları meşhut olan mülâzım Cemil efendi ile diğer asakiri şâhane kullarına selâmı şâhanelerinin tebliği ve mecrub olduğu anlaşılın Mülâzım Cemil efendi ile diğer yaralı efradın müreffehen ve muazzen Dersaadete nakilleri iradeî seniyeî hazreti padişahî iktizasından olmakla, derhal muktezasının ifası ile neticesinin inbası tebliğ olunur.)

Bu telgrafın gelmesi, vali ile kumandanın vaziyetini derhal değiştirmişti. Vali, kaza kaymakamını; ordu kumandanı da, alay kumandanını hemen o anda telgraf makinesi başına celbetmişler, hararetili bir muhabereye girişmişlerdi.

(Arkası var)

RADYO

Bu Akşamki Program İSTANBUL

12.30: Muhtelif plâk neşriyatı. 18: Hafif musiki (plâk). 18.30: Güneş kulübünden nakil. Konferans (Fikret Adil) ve dans musikisi (Sait Edip caz). 19.45: Oda musikisi (plâk). 20.30: Stüdyo orkestraları. 21: Eminönü Halkevi gösterit kolu tarafından piyes. (Himmetin oğlu). 21.45: Son haberler.

Saat 22 den sonra Anadolu ajansının gazetelere mahsus havadis servisi verilecektir.

BERLİN

17.30: Garmis - Partenkirhen'de son şenlikler; 19: Şen müzik (yaylı trio ile serenatlar). 19.45: Piyes (müzikli). 20.45: Aktüalite, spor. 21: Dans. 22: Breslavdan. 23: Haberler. 23.30: Dans.

VARŞOVA

17.15: Mandolin orkestrası; 17.45: Şarkılar. 18.05: Dans. 19: Piyanos - viyolonsel. 19.30: Radyo piyesi. 20.10: Muhtelif. 21: Richard Wagner'in şarkılarından. 21.45: Sözler. 22: Şen program. 23: Dans.

MOSKOVA

19.45: Cerjinski'nin «Don Calme» operasının radyo adaptasyonu; 21: Senfonik konser. (Opera solisti tenor Strelzov ile); 22: Yabancı dillerle neşriyat.

PRAG

16.40: Hafif müzik. 18.50: Almanca neşriyat. 20.05: Karnaval yayımı; 21: Kovnodan nakil. Litvanya müziği. 21.55: Orkestra ve koro ile karışık neşriyat; 23: Sözler; 23.50: Bar müziği.

VİYANA

18: Macar kuartet müziği; 19.10: Viyana havaları; 20: Haberler; 21.05: Karnaval neşriyatı. 23: Haberler. 23.20: Keman müziği. 24: Opera korusu (karnaval havaları). 1: Caz.

BÜKREŞ

12.45: Diniku orkestrası. 17: Köylü saati. 17.15: Klarnet ve akordeon. 18: Orkestra. 19.15: Caz. 21: Tiyatro. 22: Viyana müziği.

Memleket Dışındaki Türk Düşmanları

Yahya Halebe Varınca Bir Kahveye Gitmiş, Musa İsminde Bir Adamla Görüşmüştü. Musa Ona Ertesi Gün Para Getirecekti

(Atatürke suikast hazırlamaktan suçlu olanların bir kaç celse devam eden muhakemelerinden sonra, ayın altıncı perşembe günü Ankara müddeiumumisî iddianamesini okudu ve biz de iddianemenin ana hatlarını kısaca bildirdik. Bundan sonra elimize geçen metnini, harîçteki düşmanlarımızın aleyhimize nasıl çalıştıklarını göstermesi itibarıyla mühim bulduk. Parça parça neşrediyoruz:)

— 7 —

Sonra giritten nerelere gittiğimi sordular ve cevaben giritten ayrılarak Atınaya gittiğimi ve başka bir tarafa gitmediğimi söyledim. Bu hususta beni çok sıkıştırdılar, bir şey yapamadılar denmektedir.

Kuşçubaşı Eşrefin diğer bir mektubunda da şöyle deniyor: (Etem ve Reşit ecebilerle çalışmak denaatini göstermişlerdir.) Diğer bir vesikadaki tarihi 6 mart 1935 tir. Kuşçubaşı Eşref işaret edilerek şöyle deniliyor: (Söz gelişinde lâfi İtalyanlardan açtı. Lefediyadis İstanköyde oturmuş olduğu için onu tanyanlar varmış, Eşrefe de baş vurmuşlar, ben sizin bildiklerinizden ve aradıklarınızdan değilim demiş.)

Manisada Balyalı Tevfik adındaki bir şahıs 20/10/1935 te Manisa emniyet müdürlüğüne aşağıdaki ihbarı vermiştir:

(Kuşçubaşı Eşrefin üvey kayınbiraderi Âdil Manisada mezun iken Belediye kademesinde ayak üstünde kendisine görüştüğünde kendisine evvelce arkadaşlık yaptığım enişesi Kuşçubaşı Eşrefi sordum. Bana şu cevabı verdi: Kuşçubaşı Eşrefi Girite İngiliz tebaası sıfatıyla oturup yaşamış ve Çerkes Etemin de Halep ve Bağdatta bulunduğunu ve onların şimdi Atatürk aleyhinde kuvvetle teşkilâtla uğraştıklarını ve bu teşkilâtın birer şubeleri Adana ve İstanbulda bulunduğunu ve Âdil den bu teşkilâta temas için bir mektup istemiş de isimlerini bilmediğini mektup vermediğini ve isimlerini öğrendikten sonra kendisine mektup vermediğini vadedtiğini söylemiştir.)

Eşrefin 5/4/1935 T. li (sizler affoluncaksınız, belki ben katmerli mahkûm olmuş olacağım.) şeklinde olduğu gibi diğer bir mektubunda da arkadaşına ben bir müddet için size arize takdim etmiş olmyacağım, ileride ya adresimi takdim eder, ve yahut Kandıyeye avdetimi bildiririm, denmektedir. 28/1/1935 T. ni taşıyan bu mektubun kıymeti şuradadır. Atınaya gideceğini işaa suretile gizlemeğe çalıştığı seyahatini geri dönmeğe maksadile yapmıyor. Eğer düşündüğünü ve plânını tahakkuk ettirirse arkadaşına yeni adres verecek ve ettirmese geri dönecektir.

Kısa hatlarla tebarüz ettirmeğe çalıştığımız vesikalar bunlardan ibaret değildir. Bugün gördüğümüz suikast davasına takaddüm eden zamanlardaki mesaiyi canlandıracak Cumhuriyet arşivlerinden daha bir çok vesikalar vardır. Yüksek heyetiniz istediği anda bunları tetkik edebilir.

Türkiye aleyhinde harîçte mevcut teşekkülleri ve suikastın tarihçesini yaptıktan sonra şimdi esas hâdiseye sözümlükle nakledebiliriz.

Bu hususta takip edeceğim hattı hareket her maznunun itiraf ve rücularına ait ifadelerini zikrettikten sonra üzerlerinde tahliller yapmak ve neticede bütün bu tahlillerden çıkardığım delilleri rakkam sırasile sıralamak.

Muhakemeleri görülen maznunların şüphesiz üzerinde en çok durulması lâzım geleni Yahyadır. Onun için evvelemlerde Yahyadan işe başlayacağız.

Yahyanın ilk yakalandığı Kümbetirde bir, Andirinde bir, Maraşta bir, Ankara zabıtasında beş, ilk tahkikat sırasında ise sekiz defa ifadesine müracaat olunmuş - tur.

Yahya Kümbetirde hakkında tutulan zabıt varakasında ifadesini şu suretle tesbit ettirmiştir. Asker kaçağı olduğunu, nişanlı olduğu kızını almak için Suriyeye gittiğini, orada biraz para biriktirdikten sonra Türkiyeye kaçak olarak döndüğünü ve Akifiye K. ne giderken yakalandığını söylemektedir.

Andirin kazasında kaymakam jandarma

kumandanı tahrirat kâtibi huzurlarında alınan 24/8/1935 T. li ifadesinde ise pasaportsuz olarak hududu geçtiğini, takriben bir ay evvelisi Hamdi, Yakup, Ateş Mehmetle hududu geçtiklerini maksatlarının Maraş ve Elbistan havalisinde Çerkes çocuklarını okuması için Suriyede müteşkil Çerkes cemiyetine para toplamak olduğunu, Çerkes Etemle Suriyede temas etmiş bulunduğunu, Etemin kendisine türke ezandan bahsettiğini ve Atatürkün bir şansı eseri olarak muvaffak olmuş olduğunu, Hamdiyi fotoğrafını görmek suretile tanıdığını ve Hamdinin sık, sık Türkiyeye gidip geldiğini söylemektedir. Yahyanın Ankara zabıtasında ifadesine 11/9/1935 T. de başlanmıştır. Bu tarihten istintak dairesindeki 8/11/1935 T. ne kadar vakit olan ifadeleri hâdisenin itirafına aittir. Yahya bu iki aylık müddet zarfında itirafında tamamen ısrar etmiş, sözlerim yanlış çıkarsa beni asınız demmiştir.

11/9/1935 T. den 9/11/1935 T. ne kadar olan itirafat şu suretle:

Bahkesir divanharbinca asker kaçaklığından dolayı 3 ay hapse mahkûm edilip mahkûmiyet müddetini bitirdikten sonra Yahya Mersinde 3 üncü alayın 3 üncü taburunun 4 üncü bölüğüne asker olarak gönderilmiştir. 15 gün kadar askerlik yaptıktan sonra tekrar firar ederek Mersine civar ve ahali tamamen Çerkes olan Yaka K. ne gidip o köyde tanıştığı Sarı Mehmet adında bir Çerkes kendisinin Çerkes olduğunu söylemek suretile bu adamdan iş istemiş ve yanında altı ay kadar çalıştıktan sonra Adanaya gitmiştir. Adanada ve Ceyhanda Yahya iki sene kadar araba yıkayıcılık, yamaşmalık gibi muhtelif işler görmüştür. Adanadan sonra Karamazara gelen Yahya bir gün Kümbetir K. ne giderek maznunlardan Üzeyirle tanışmıştır. Üzeyirin yanında 6 ay müddetle çalışmış, badehu tekrar Karamazara dönmüştür. Karamazarda Çerkes Resulün kızı Nadire ile sevişmiştir. Bu kızı o köyde Balı Salih isiminde bir Çerkesin evine kaçırılmış, Resulün damadı Çerkes Hamdi tarafından kız için kendisinden istenilen parayı vermediğinden Yahya aleyhinde dava açılmıştır. Mahkeme kızın küçük olduğu ve Yahyanın da nüfus kâğıdı bulunmadığı için evlenmelerine mâni olmuş ve kız Yahya Karamazar köyü muhtarına teslim ederek köyden ayrılmıştır. Kızı her halde almak isteyen Yahya para tedariki için faaliyete başlamış ve babasının sağlığında Şamda bulduklarını, babasından işittiği akrabalarını bulmak hevesine düşmüştür. Bu gaye ile yola çıkan Yahya Maraşta maznunlardan İdrise uğramış ve ondan para istemiştir. İdristen istediği parayı kurtaramayınca akrabalarının yanına gitmek üzere Ceyhana gelmiş ve parasız kaldığından elbiselerini beş liraya satarak trenle Fevziye'ye ve oradan da Gaziantep yolu ile Kilise gidip Kilisin üst tarafındaki zeytinlikler arasından yürüyerek hududu geçmiştir ve hududun diğer tarafında tesadüf ettiği adamlardan Halep yolunu sorup öğrendikten sonra iki günde Halebe muvasalat eylemiştir. Bittabi bu gidişte pasaportu yoktur.

Halebe varınca bir kahveye gitmiş, düşünmeye başlamıştır. O sırada Musa adında biri yanına gelmiş, nereden geldiğini, nereye gideceğini sormuş. Yahya da Türkiye'den geldiğini parasızlık yüzünden evlenemediği cihetle akrabalarından para istemek üzere Şama gideceğini ve parasız kaldığından burada kaldığını söylemiştir. Musa Yahyaya ertesi gün aynı kahveye gelecek kendisine para getireceğini söylemiş ayrılmıştır.

Yahya o geceyi sokakta geçirmiş, ertesi gün bu yüksek hayırperver Musa denilen zat Yahyanın yanına gelerek Yahyaya 125 kuruş Suriye parası vermiş ve Yahyayı otobüse bindirerek Şama göndermiştir. Şama muvasalat eden Yahya otobüs durağında iki Çerkesle tesadüf etmiş ve bunların çerkesçe mükâlemelerinden Çerkes olduklarını anlayarak yanlarına sokulmuş - tur. Kendisinin Şapşih kabilesinden olduğunu ve bu civarda Şapşih kabilesinden olan kimler bulunduğunu bu Çerkeslerden sormuş, bu adamlardan akrabası olan kim - selerin adresini anlamağa çalışmıştır.

(Arkası var.)

Suikast davasında karar henüz yok, muhakeme devam ediyor

(Baş tarafı 1 inci yüzde)

Sorgu hâkimi Hikmet bundan sonra Arifle yapılan karşılaştırmada Arifin feryat ettiğini, («İşte kardeşin söylüyor, sen de söyle!» diye manevi tazyik altında bırakıldığını, fakat dövlüğünü bildirdiğini, Arifin ilk sorgusu yapılırken mahsûs derecede ateşi olup hattâ ikinci defa su istediğini, bunun üzerine kendisinin hasta ise bir başka gün ifadesi alınabileceği teklifinde bulunduğunu fakat, Arifin «ifade veririm» diyerek ifade verdiğini, yapılan müvacehelerde ağabeyisinin yüzüne bakmıyarak yere bakarak beyanatta bulunduğunu, sorgu sırasında elinde bir mendil tuttuğunu, arasıra sol kulağını sildiğini, buradan sulu bir kan geldiğini görmüşse de bunun bir hastalık neticesi mi yoksa dayak yemekten mütevellit olup olmadığını bilmediğini anlatı.

Sorgu hâkimi bunu müteakip tahkikatın kendisine verildiği zaman bu işe ehemmiyetle ve derin bir hassasiyetle sarıldığını söyledi.

«Eğer Dava Atatürke Suikast Davası Olmasaydı...»

Bu meyanda:
— Çünkü suçlular lehinde bir hataya düştüğüm takdirde 17 milyon Türkün nazarında ve tarih müvacehesinde mes'ul olacağım! dedi.

Hikmet suçlular meyanında alâkadar olmıyanları da töhmet altına almaktan mes'ul olmak endişesiyle azami derecede dikkat ve ihtimam gösterdiğini ve neticede kararnamesinde tasvir ettiği gibi suçlular aleyhinde kat'î bir fikri ve kanaati tebliğ etmemişse de binde bir ihtimalle ve hattâ hataya düşeceğini düşünerek suçluları mahkeme huzuruna sevk üzere görüşünü bildirdi ve dedi ki:

Hâdis böyle mühim bir iş olmayıp Atatürkün hayatı mevzuu bahs bulunmasaydı, men'î muhakeme kararını serbestçe verecektim!

Sorgu hâkimi Hikmet bundan sonra müddeiumumî Baha Arıkanın talebiyle sorulan bir suale cevaben kendisi elbisesini giymiş olduğu gibi, suçluların bulunduğu dairenin adliye dairesi olduğunu anlamaları için bir sebep bulunmadığını, mahaza kendisi her hangi bir sebeple «Ben müstantikim!..» demediği gibi suçluların da bunu sormadıklarını söyledi.

Müdafaa Vekilinin Sualleri

Gene istintak hâkimi Hikmet müdafa vekilinin sorduğu suallere de şu cevabı verdi:
— İstintak tahkikatı mahrem devam eder. Suçluların ifadesini alırken ben ve yalnız kâtibim vardık. Maamafih odanın dışında emniyet memurlarının bulunup bulunmadığını bilmiyorum!

Gene müdafa vekilinin sorduğu ikinci bir suale cevap vermek üzere de bir misal olarak tahkikat evrakında yazıldığı üzere silâhlar meselesine temas ettiğini, ifadelerde mübayenet olduğunu, kendisinin bu mübayenetleri hal için elinden geldiği kadar çabı ettiğini, fakat bir neticeye varatmak ve bir neticeye vasil olmak gayesiyle işi mahkemeye devre karar verdiğini söyledi.

Bundan sonra maznunlara istintak hâkimi Hikmetin ifadesine karşı bir «yoktur» cevabı alındı.

Sulh Hâkimi Fethinin İzahatı

Müteakiben sulh hâkimi Fethinin ifadesine müracaat edildi. Ona da yetirildi. Fethi şunları anlattı:

«Maznunlar hâdis dolayısıyla çağırıldı. Bir gün müddeiumumî beni çağırdı. Hâdiseden ötürü bazı kimselerin sorguları yapılması lâzım geldiğini ve emniyet müdürlüğüne kadar

gitmemi söyledi. Birinci şubeye gittim. İlk defa Yahyayı sorguya çektim. Yahyada çok mütereddit bir hal vardı. «Gene mi sorguya çekeceksiniz?» dedi. Sorgularını yaptım. İtirafatta bulundular. İtirafatı aynen zapta geçirmek mümkün olmadığı cihetle en canlı noktalarını tesbit ederek zapta yazdım. Yahyadan sonra Arifi çağırdım. Arif de zabıt varakasındaki ifadesini beyan etti. Üçüncü olarak Üzeyir sorguya çektim. Üzeyir hasta olduğunu söyledi.

Polis doktoru tarafından muayene edildi. Gerek Yahya, gerek Arif tazyika maruz kaldıklarına dair şikâyetle bulunmadılar.

Eğer bir şikâyetleri olsaydı, hâkim sıfatiyle icap eden muameleye tevessül ederdim. Kaldı ki Üzeyir emniyet müdürlüğünden memnuniyet beyan ederek bir fiske bile vurulmadığını söyledi.

Yahya, Üzeyir ve Arifin sorguları sırasında emniyet müdürü Kadri, birinci şube müdürü de yanımda idi. Bundan sonraki sorgularda emniyet müdürü Sabrinin yanımda olup olmadığını bilmiyorum. Suçun mahiyeti ve delillerin henüz toplanmamış olduğunu takdir ederek haklarında tevkif kararı verdim. Burada olmayan suçlular tarafından da emniyet müdürlüğünde tazyika uğradıklarına dair bir tek kelime işitmedim.»

Fethi bundan sonra ilk sorgunun öğleden sonra cereyan ettiğini, bir çok muhakemeleri olduğu cihetle sorgudan sonra vazifesine döndüğünü, beş senedir Ankarada sulh hâkimi olup vakitli vakitsiz meselâ tatil günlerinde de polis in isteğiyle ifade aldığını, giderek tahkikata başladığını ve tevkif müzekkeresi kestiğini, emniyet müdürlüğüne gitmekte de bir mahzur görmediğini söyledi.

Maznunlar İtiraz Ediyorlar

Sulh hâkimi Fethinin beyanatı üzerine maznunlara bir diyecekleri olup olmadığı soruldu. Yahya Fethinin hâkim olduğunu bilmediğini, onu sivil bir memur zannettiğini, gene tazyik göreceğinden korkarak evvelki ifadelerini tekrar ettiğini ve hâkim olduğunu bilseydi derdini açacağını söyledi.

Üzeyir de Fethinin hâkim olduğunu bilmediğini, onun üzerinde hâkimlik elbisesi olsaydı vazifesini takdir edeceği cihetle «babî âdalet» diye derhal derdiğini dökeceğini söyledi. Arif de Fethinin hâkim olduğunu bilmediğini, komiser Osmanın «daima eski

ifadeyi vereceksin!» diye kendisini tazyik edeceğinden korkarak böyle söylediğini bildirdi. Bundan sonra söz Şemseddine verildi. Şemseddin dedi ki:

— Bir gün emniyet müdürü Sabri tarafından çağırıldım. Yanına gittim. Şimdi hâkim olduğumu tanıdığım Fethi de orada idi.

Emniyet müdürünün:

— Bu işin doğrusunu söyle, bunun fenaya varacak!.. demesi üzerine şerefim üzerine yemin ettim. Emniyet müdürü:

— Şeref bir telâkki meselesidir, bu vaziyette yemin bir mâna ifade etmez! dedi.

Bunun üzerine namus ve vicdanım üzerine yemin ettim. Bu da kanaat bahş görülmedi. Vallahi, billâhi dedim. Bu sırada Bay Fethi söze karışarak:

— Bu arapça yeminden ne çıkar? dedi. Mevzuat üzerine yemin ettim, inanılmadı, Eski usul üzerine yemin ettim, «bu da arapçadır, yemin yalancının silâhidir» denildi, Ben de «sükût ikramın ifadesidir» dedim ve odadan çıktım.

Bundan sonra riyaset Fethiden kendisinin sorgu sırasında hâkim olduğunu önceden söyleyip söylemediğini sordu. Fethi verdiği cevapta her suçluyu sorguya çekerken:

— Atatürke suikast yapmaktan suçlusunuz? diye sorduğunu, fakat hâkim olduğunu açıkça söylemediğini, resmî elbisesinin üzerinde bulunmadığını, Şemseddinin yemin meslesinde söylediğini yanlış anladığını bildirdi.

Müddeiumuminin İsteği

Bunun üzerine müddeiumumî söz alarak sorgu hâkimi Hikmetle Fethinin ihtisaslarını anlatmak üzere celbedilmiş ve dinlenmiş oldukları için önce ikamesine lüzum görmediği Dahiliye Vekili Şükrü Kaya, dahiliye müstesharı Vehbi, Ankara valisi Nevzat Tandoğan ve emniyeti umumiye müdürü Şükrünün müşahit olarak dinlenmelerini istedi.

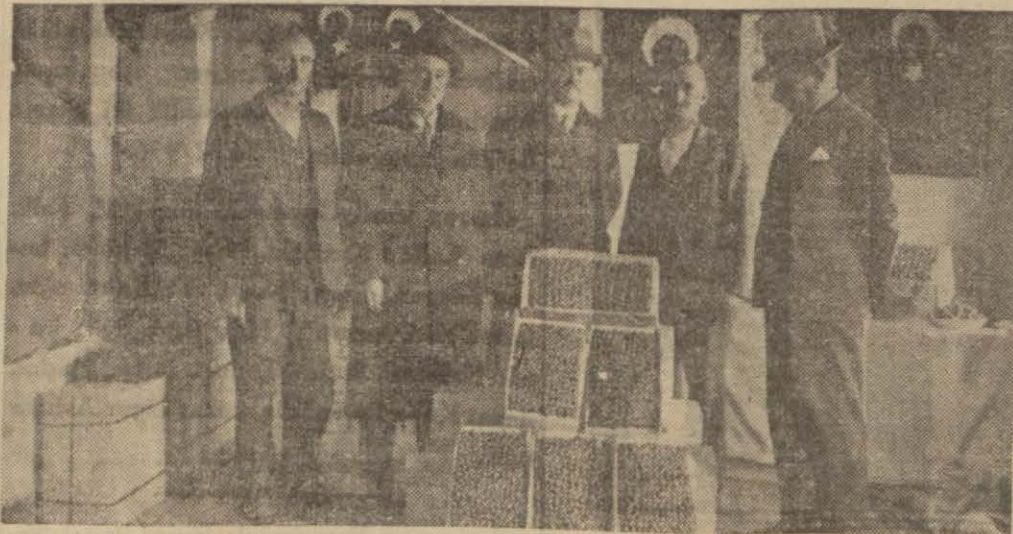
Fakat Dahiliye Vekilinin Avrupa da bulunması hasebiyle ve işin de uzamaması için bundan sarfi nazar edilerek diğer üçünün dinlenmesinde ısrar etti.

Karar

Heyeti hâkime müzakere için odaya çekildi ve 15 dakika sonra çıktı.

Riyaset, iddia makamının talebini kabul ederek bu üç şahidin pazartesi günü saat 10 da dinlenmesine karar vermişti.

Kastamonunun En Kıymetli İhraç Maddesi: Üryani Eriği

Sandıklanmış Üryani Erikleri

Kastamonu, (Özel — Vilâyetimizin üryani eriği bütün Türkiyede pek meşhurdur. Aşağı yukarı Kastamonunun biricik ihraç maddesi olan üryani eriği burada hususî bir itina ile işlenir. 76 köy münhasıran bu işle geçiren, 280 bin üryani eriği ağacı bu 76 köy halkının yegâne gelir kaynağıdır. Üryani kabuğu soyularak kurutulmakta, büyük bir itina ile ambalajlanmakta ve resmi bir kontrolden geçtikten sonra ihraç edilmektedir.

BALIK ÇILIK

Uskumru Nasıl, Nerede Ve Ne Vakit Tutulur?

Kışa doğru Karadenizden Marmaraya akan bu balık teşrinisani ayında turfanda olduğundan makbul ve palıdır. Bu mevsimde gayet yağlı ve lezzetlidir. İlk turfanda balık Boğaziçi akıntılarında tutulur. Sonbahar yağmurlarından sonra sular bulanınca «çaparı» ile bu balığın avına çıkılır. «Çaparı» bir, bir buçuk metre bir bedene sıra ile ve müsavi fasıllarla raptedilen yirmi beş, otuz iğneli bir nevi olmaktadır.

İğnelere yem takılmaz, renkli hindi ve horoz tüyleri bağlanır. Balığın aktığı su derecesi anlaşıldıktan sonra çaparı bırakılarak sallanmaya başlanır. Ağrılığandan dolduğu hiss olunup çekilir. Ve tutulmuş balıklar çıkarılarak tekrar aynı yere koyuverilir.

Balığın hangi derecede aktığını anlamak için evvelâ dikkatle aramak ve tutulduğu noktayı tesbit ederek artık orada çaparıyı sallamak lâzımdır.

Bazan evvelâ dolgun gelen bir dereceden sonra az balık çıkmaya başlar. O zaman ya tutulanlara kanaat edip yeri ve dereceyi değiştirmemek, yahut başka yerlerde, başka bir akın aramak lâzımdır. Uyarına gelirse bir saatten az bir zamanda bir çapariden beş on kilo balık almak pek mümkündür.

Kış aylarında bu balık Marmaraya geçer ve orada tutulmaya başlanırsa da o zaman sonbaharda olduğu gibi yağlı ve makbul değildir.

Çok tutulduğundan ucuz satılır. Uskumru Marmarada kışlar, ilkbaharda ağla tutulur ve çiroza asılır.

Gözenin iskelesi olan Darıca ve civarında pek çok tutulduğundan oraların çirozu meşhurdur. Bu balık gıda itibarıyla kuvvetli, ve yağlı zamanında çok lezzetli olmakla beraber hazmi zor olduğundan her vakit yenilemez. Sonbaharda tutulan turfanda balıkların iskarası cidden pek nefistir. Balıkları iyice temizledikten sonra on dakika kadar tuzlu suda bırakmalı, sonra kurulayıp ayrı ayrı kaba kâğıtlara sararak ve kâğıtların üstüne birer miktar zeytinyağı sürerek iskarada pişirmelidir. Balıkların on dakika kadar ateşte kalmaları yetiştir. Kâğıtlardan çıkıp tabağa konular, üstlerine biraz maydanoz, ince doğranmış ve tuzlanmış soğan, zeytinyağı ve limon dökülerek sıcak yenilir.

Balığı çiroz yapmak ta pek kolaydır ve gayet ekonomiktir. Piyasadan adedi üç kuruşa alınan balığın evde yapıldığı takdirde yirmi paraya bile malolmadığı görülür.

Çiroz şöyle yapılır:

Tutulan balıkları iyice temizledikten sonra tuzlu suda bir müddet bırakmalı, deniz suyunda durdurulması da olur. Sonra karnlarını açıp aralarına - kapanmamak için - birer yaprak geçirerek sıra ile ipe dizip güneş ve yağmur görmiyen rüzgârlı bir yere asmalı, geceleri rutubetsiz bir yere alınmak şartıyla iki üç günde çirozlar kuruyup yenilecek hale gelir.

Kış aylarında pilâkisi de, tuzlaması da güzel olur. Bir tepsiye münasip miktarda zeytinyağı konular. Balıklar temizlenip dizilerek sarmısak, bol maydanoz, halka halka kesilmiş limon, bir parça tane karabiber, taze domates ve tuz serpilerek ağzı açık hafif ateş üzerine konular. Mevcut yağın bir buçuk misli kadar su verilecek, yarım saat kadar kaynatılır. Sonra soğutulur.

İlkbahara doğru bu balığı ağla çevirmek pek kolay değildir. Balığın bulunduğu yeri tayin ve tahmin edilemek için iyi ve tecrübeli balıkçı olmak lâzımdır. Aksi halde ağ boş çekilir. Balığın mevkiini tayin için bir çok vasıta varsa da bunların en aldatma üryani sular üzerinde hasil olan kırışık-

lıklar, ve karabatak kuşlarının toplu halde balığın bulunduğu yerin üstüne çöküp balık yutmasının görülmesidir. Balıkçılar suların kırıştığı, karabatakların toplandığı yerlere hemen ağ atarlar ve her zaman dolu çekerler. Halbuki bu yer tayini meselesini iyi bilmeyen bir acemi balıkçı ağını çok defa boş çeker, ve balık olmadığına hükmeder. Halbuki balık onun aradığı yerde değildir.

Salih Mahmut

Şehir Tiyatrosunda B.ş Ay

Türk tiyatrosu mecmuasının bu yıl çıkan ilk sayısını açıyorum. Her sahifede yepyeni bir tiyatro eserinin adı var:

Ölçüye Ölçü, Bir Rüzgâr, Doktor Ploton, Hulleci, Fırtına, Bir Kadının Hayatı, Hep ya Hiç, Ceciken Ceza, Faust, Tohum, Sürtük, Mavi Kuş, Mirnav, Beyaz Gömlekçiler, Karamazov kardeşler, Saz - Caz.

Aynı mecmuanın bir başka sayısında daha başka adlara rastlıyorum: Makbet, Hayalet.

Şehir Tiyatrosunun çıkardığı mecmuada sıralanan bu tiyatro eserlerini Şehir tiyatrosu sahnesinde de görecektik! Ne tatlı bir ümit.

Birinci teşrin başından, ikinci kânun sonuna kadar bu eserlerin ancak sekiz tanesi oynanabildi. Şubatta da yeni bir şey yok; eskiler tekrarlanacak...

Geriye bir mart kalıyor. Bir tek ay içinde on eser birden oynanamaz ya! Netice itibarıyla Şehir tiyatrosu mevsimi sekiz yahut dokuz eserle bitirecek demektir.

Şehir tiyatrosunu, sekiz dokuz eserle mevsimi bitirdiği için, kusurlu göremeyiz. Bu vaziyette bundan daha fazlasına ne manen, ne de madeten imkân vardır. Klâsik eser, vodvil, operet bütün bunlar bir arada bir tek binada sahneye konulunca neticenin böyle olması gayet tabiidir. Şehir tiyatrosunu idare edenler bunu evvelden düşünmeliydiler. Geçen sene ayrılan operet kısmını bu sene gene içeri almakla hataya düştüler. Operet ciddi eserlerin yerini kaptı. Eğer Şehir tiyatrosunun sahneye koyduğu operetler, diğer operet truplarına örnek olacak tarzda, sese, müziğe ve baleye dayanan eserler olsaydı böyle söylemezdik. Fakat Hâzımla Vastıye dayanan operetleri oynamakla Şehir tiyatrosu vazifesini de suistimal etti. Müziği az, tuluatı çok operetlerin yeri orası değildir.

Şu noktaya da dokunmak isteriz: aylık ilânlar iyi değildir. Bir eserin tutulup tutulmayacağı o eser sahneye konulmadan belli olamaz.

Aylık ilânlar yüzünden bir iki defadan fazla oynanamıyacak bir piyese bir aydan fazla ve bir ay değil, aylarca sürebilecek bir piyese de ancak beş on defa temsil edilebiliyor.

Şehir tiyatrosunun bugünkü kadrosu müsaittir. İki tiyatro da ayrı ayrı temsil verebilir. Bu mevsim geçti, gelecek mevsimde ikinci bir tiyatro daha kiralanmalı ve operet, daha doğrusu vodvil kısmı orada temsillere başlanmalıdır.

Bu ikinci tiyatronun yeri de İstanbul cihetinde olmalıdır.

Şehir tiyatrosunun bir parçası eski Darülbeydi zamanında Fethi tiyatrosunu dolduran halka birer daha yaklaşırsa netice hem o halk için, hem de Şehir tiyatrosu için kârlı olur.

İsmet Hulusi